

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jum. . 14 "

Pe o lună . 2-40 "

Nrul de Duminică

pe un an . 5 Cor.

Pentru România și

America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-

mânia și strălătațe pe

un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Dez. Perencorului 29.
INSERȚIUNILE
se primesc în redacție.
Mănumite publice și Loca-
schia costă fiecare gr. 30 Kl.
Manuscrisurile nu se lasă
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Analogii politice.

În lumea aceasta a tuturor nedreptăților mai sânt și alte țări și popoare, bântuite ca și poporul nostru de cele mai felurite și-cane și asupriți din partea unor cârmuiri ticăloase.

Suferințele Francezilor din Alsacia-Lorena, ale Danezilor din Schleswig-Holstein, ale Polonilor din Posnania ori ale Irlandezilor și Finlandezilor își au toate același izvor comun: ura de rasă. Peripețiile, prin cari au trecut aceste popoare asuprite, au multă asemănare între olaltă. O privire comparativă a lor îți lasă impresia, că asupritorii au învățat mult unii dela alții, imitându-și reciproc apucăturile nelegiuite. Și nu e de sigur vre-un mare titlu de glorie pentru »poporul filozofilor și al poezilor«, că tocmai din sânul lui au ieșit guvernânți cei mai invențioși în privința mijloacelor și măsurilor anticulturale, prin cari se încearcă desnaționalizarea cetățenilor de alt neam.

Ori cât de înaintată și respectabilă ar fi civilizațiunea, știința, filozofia germană din zilele noastre, rămâne cu totul neputincioasă în fața conducătorilor pățimași ai politicii de germanizare. Căci aceștia nu vor să-i asculte sfaturile, nici să-i urmeze preceptele.

Prin pornirile lor anticulturale de a distruge sufletul altor neamuri ei dau dovadă, că nu sânt stăpâniți de civilizația veacului nostru, ci mai mult de instinctele veacurilor de barbarie, de vechiul »furor teutonic«.

În școala acestui sistem de grandomanie prusiacă și expansiune pangermană și-au însușit și opresorii noștri arta de a desnaționaliza cu forța și prin mijloace brutale. Și e mirare, cum de nu observă și dânșii, oricât ar fi de orbiți de orgoliul lor național-șovinist, că »si duo faciunt idem, non est idem«.

Pe când curentul de germanizare e pornit numai împotriva unor fracțiuni mici de popoare cucerite, în Ungaria lupta desnaționalizării se poartă împotriva unor popoare băștinașe, în mare parte mai vechi decât Ungurii pe acest teritor și cu o cultură proprie (cel puțin tot atât de bogată, veche și originală, ca și mult trâmbițata »cultură patriotică« a eghemonilor. Pe când cultura germană, chiar impusă cu forța, își poate afla oare cari motive de justificare în superioritatea ei și în numărul imens al celor ce o propovăduesc și se însuflețesc pentru dânsa, cu patriotica semicultură a opresorilor noștri lucru stă tocmai invers: această semicultură numai cu mijloace artificiale și prin continue injecțiuni budgetare poate fi salvată de pericolul de a și da duhul în lupta de rivalitate și concurență cu culturile oprimate ale popoarelor nemaghiare din această țară, astfel încât opresorii culturii noastre, dacă vor să-și dea seamă de îndreptățirea tentațiunii lor, în comparație cu încercările Prusiacilor, ar putea să și aducă aminte de vechia pilduire: »quod licet Iovi...«

Dar abstrăgând dela această împrejurare, ar mai fi și alte motive, cari ar putea să i

desmetească, dacă ar avea ochi ca să vadă și urechi să audă. Iată de pildă din lupta de rezistență a cetățenilor din Alsacia și Lorena față de politica culturală germană ce învățături folositoare ar putea să tragă înfierbântații obăduitori ai politicii culturale din patria noastră. Deși în Lorena este o veche populațiune germană, aceasta nu se arată nici decum entuziasmată pentru politica de germanizare, nu dorește a fi incorporată în marele imperiu german, ci alături pe populațiunea franceză luptă pentru *autonomia țărișoarei* sale, căci decât să devină cetățeni de a doua mână într'un imperiu mare, preferă să rămână stăpâni la ei acasă, oricât de înguste ar fi marginile aretului lor. Asemănător, de sigur, e cazul Transilvaniei, care deși s'a bucurat în trecut de autonomie și independență, având în războiul de 30 ani un rol atât de important chiar în politica europeană, fiind în alianță cu Anglia, Franca și Olanda, a fost ștearsă la 1865 de pe harta Europei, fiindcă nu i-a fost dat norocul să aibă cetățeni atât de credincioși, cum îi era Alsacia Lorena. Numai Românii și o parte de Sași i-au sărit atunci întru apărare, cercând să împiedece prăvălirea autonomiei acestei țări în mormântul neînțelegerii.

Mai târziu însă au devenit infideli și Sașii, eliminând din programul lor de micrism politic lupta pentru redobândirea ei. Dintre partidele politice de azi singur partidul național român a rămas credincios patriei celei vechi, Transilvaniei, luptând pentru pierduta ei autonomie. Și câtă re-

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Poșta de dimineață.

De Marcel Prévost.

Scena se petrece, pe la unsprezece dimineața, într'o casă particulară din strada Rembrandt.

D-na de Arteny, o brună grăsunie, de vre-o treizeci de ani, șade la masa de scris din odaia ei de toaleță și înegrește o foaie de hârtie albastră-cenușe, cu scrierea ei îngrijită și aristocratică.

»...Și să nu-mi iei în nume de rău tulburarea îndurerată pe care mi-a pricinuit-o plimbarea noastră de ieri. Pricepe-mă bine, dragă prietene. Plăcerea de a păși astfel, aproape de tot unul de altu', de a măsură alătura de d-ta alele acestei grădini depărtate, unde — siguri că nu vom întâlni fețe cunoscute — căutam să ne înșelăm cu gândul că sântem în *chip legitim* unul la brațul celuilalt; vorbele d-tale — căci ști și să vorbești, — vorbele d-tale dulci, cari mă amețeau..., toate acestea îmi alungară din suflet, *acolo*, conștiința lămurită a datoriei mele... Astfel mi-au scăpat niște cuvinte pe cari le-al putea lua drept făgăduială... oh, ori cât de nelămurită ar fi acea făgăduială, te rog în genunchi, dă-mi-o înapoi; de vreme ce mă iubești — d-ta o spui și eu te cred — nu te folosi de niște cuvinte furate tulburării mele. Dacă ți-ai vedea astăzi prietena, ți-ar fi de sigur milă de dânsa... Căci la întoarcere, mi-am regăsit acele datorii prea mult uitate în timpul plimbării noastre la observatorul din Montsouris. Mă aștepta bărbatu-meu — inimă nobilă, pe

care nu m-aș hotărî niciodată s-o înșel, — și-mi vestea planul lui de a închiria de prin Iunie o vilă, pe coastele normande, pentruca din bună vreme să pot pleca din Paris cu copiii, așa cum ne povățuește medicul. El, bietul, va trebui să rămână aci singur, legat de afacerile lui; va duce, toată vara, viața aceasta neplăcută și sarbădă de holtei, care-l disgustă alăta... Pe urmă mi-se întoarse și René dela școală, aducându-mi cu mândrie o notă bună și sărutându-mă (sărut evocator de remușcări) chiar pe locul unde m'ai sărutat d-ta, prin surprindere, în trăsura. Profesoara mi-o aduse și pe Valentină, tot palidă și slăbuță, dar așa de draguță când își gângurește limbajul ei jumătate francez, jumătate englez.

«Toată viața mea de femeie cinstită, care și iubește bărbatul, copii, mă reinlăntuie, pune iar stăpânire pe mine... Ah, trebuie să-ți mărturisesc că am păcăluit greu împotriva dragostei d-tale! Am alestat de m'am închis în odala mea și cu lacrimile în ochi ți am scris un bilet în care-ți ziceam: «Să nu ne mai vedem, Maxim; simt că te iubesc prea mult pentru a mai putea rămâne multă vreme, — dacă voi urma să mă gândesc la d-ta, să te întâlnesc, — femeile ce sânt, ce vreau să fiu, ce trebuie să fiu. Adio, nu mi purta ură: asta m'ar durea prea mult; nu te-aș putea face nici odată fericit, fi mi deci recunoscător că te resping». Astfel îți scriam, Maxime, în scrisoarea pe care ar fi trebuit să o primești în locul celei de față... Scriind-o mi am recăștigat însă puțin liniște pentru restul serii. Și recitindu-o azi dimineață, am simțit că te iubesc prea mult ca să te măhnesc atât de tare. Am rupt scrisoarea asta atât de crudă și m'am hotărât să nu-ți mai cer nimic, să te las să hotărăști d-ta,

să mă încred în prietenia d-tale, pe care te știu om cinstit și desăvârșit cavalier. Fii mai tare de cât mine Maxim! Cumințenia asta atât de trebuincioasă, pe care nu o pot aștepta dela mine însă-mi, ți-o cer d-tale, sau mai bine zis o cer dela noi amândoi, uniți prin făgăduiala de a fi unul al celuilalt, cel puțin cu inima, pentrucă nu ne putem uni altfel. Răspunde-mi repede: am nevoie de scrisoarea d-tale; dar nu-mi spune, te rog, lucruri pe care nu trebuie să le ascult...»

Scrisoarea continuă pe tonul acesta încă șase pagini. D-na de Arteny se iscălește cu numele ei prescurtat *Gab*, recitește cu mulțumire scrisoarea, o pune în plic și scrie adresa: D-lui Maxime Renouard, secretar la ministerul afacerilor străine, strada Montalivet S. E. V.

După câteva clipe de gândire, la ală foaie de hârtie și scrie la repezeală cu o scriere mult mai neîngrijită:

»Am primit rândurile d-tale și îți spun drept, am fost încântată de delicațea procedurii. Îmi scrii acasă, deschis, niște lucruri care n'ar îngădui nici o îndoială celui în drept, dacă le ar citi. Și unde mai pui tonul! În adevăr, dragul meu, purtarea d-tale de acum m'ar putea lecul repede de slăbiciunea de care te-ai folosit trei ani de zile, dacă din fericire nu aș fi vindecată d-ta pe deplin. În fine trecutul e trecut, să-l lăsăm să doarmă în pace!

»Zici că consimți să mi înapoiezi scrisorile mele cu condiția să ne mai vedem — din timp în timp«. Acest »din timp în timp« e încântător, zău așa. Se cunoaște că nu mai ții la legături continue... Dar când vei avea, din întâmplare, o după

voltă »patriotică« artificială, câtă cătrăneală poruncită și zadarnică din cauza acestui postulat al programului nostru național!... Pe când după analogia luptei politice a Germanilor și Francezilor din Alsacia-Lorena, — cari nu voiesc să fie încorporați nici la Germania, nici la Franța, ci vor să-și mențină stăpânirea autonomă din vechime asupra țării lor — firesc ar fi, ca acest postulat să nu lipsească nici din programele politice ale Sașilor și Ungurilor ardeleni, ci toți cetățenii, vechi și noi, ai Transilvaniei să lupte împreună, ca să poată aduce țara aceasta frumoasă dintru neînțelegere iarăși la ființă. Căci de când a fost contopită cu Ungaria, interesele locuitorilor ardeleni au fost foarte neglijate și maltratate din partea cărmuirii din Pesta; ei au ajuns la rolul de cenușăreasă în politica oficială a Ungariei.

În privința culturală și azi, după 40 de ani de oblăduire germană, sânt mai pronunțate simpatiile celor din Alsacia-Lorena pentru Franța, care stăpânind aceste două țărișoare după pacea dela Vestfalia mai bine de două secole, a avut și față de populația germană o politică foarte înțeleaptă: niciodată n'a încercat să o împiedece în activitatea și stăruința ei pentru cultura națională. Dimpotrivă, în ochii cărmuirii germane limba și cultura franceză a Alsacienilor e ca un spine.

Și dacă până în prezent nu s'a îndurat a acorda acestei țări autonomia și îndreptățirea egală, de mult făgăduită, motivul e, că această țară, în urma simpatiilor ei pentru limba și cultura franceză, n'ar fi ajuns la deplină maturitate politică spre a se învrednici de autonomie și încrederea domnilor din Berlin... Lipsa de încredere a umplut acele țărișoare cu dascăli și funcționari străini importați din nordul și răsăritul imperiului și cari, prin istețimea lor birocratică, au contribuit mai curând la înstrăinarea locuitorilor, decât la împrietenirea lor cu politica germană imperialistă.

amiază de pierdut, vel catadicsi totuși... Mergi, ești prea bun! Nu mi place să fiu nici umplutura după amiezilor d-tale, nici căptușala altor femei... Când știu că întâlnirile cu mine nu s'au dorit decât din timp în timp, eu nu mai doresc să fiu întâlnită de loc. Să o lăsăm deci baltă, fără prea mult tărăboi și dacă se poate fără murdării reciproce. D-ta ai scrisori dela mine, e drept; nu mai puțin adevărat e că și eu am oarecare bilete: confidentiale dela d-ta asupra unor întreprinderi bănești — de cari ai uitat desigur. Închipe și, te rog, m'utra alegătorilor d-tale, dacă ar citi aceste bilete prin jurnale... Să facem deci schimb. Lucrurile se vor netezi astfel și după aceea ne vom mulțumi să ne privim în liniște când ne vom întâlni prin lume.

»Totuși (afară de un caz, pe care ți-l voi spune acușă) nu țin ca întâlnirea aceasta să aibă loc prea curând. Anul ăsta plez de vreme din Paris. Bărbatu-meu se acasă de sănătatea Valentinei ca să mă trimeată în lunie la mare și să-și poată trăi astfel mai de vreme simpatica lui viață anuală de hotel. Te rog să nu vii pe la mine până la plecarea noastră. Cu lunile de lipse va trece astfel aproape jumătate de an fără să ne vedem; asta ajunge, mi-se pare, ca să ne trecem amintirile comune la starea de poveste.

Așadar, dacă nu pot să-și ajungă Germanii scopul față de niște țărișoare și fracțiuni de popoare cucerite, cum și l vor putea ajunge Ungurii, atât de pușini la număr și slabi în puteri, față de niște popoare băstinașe, compacte și conștiente de drepturile lor?

Dacă ar avea cărmuitorii acestei țări un strop de înțelepciune, ca să-și poată însuși din pildele altora și cea ce e bun, nu numai răul, ar înțelege, că interesele politice ale patriei, cer ca fiecăruia dintre popoarele conlocuitoare să i se acorde libertate deplină, spre a-și promova cultura proprie, și nime să nu fie bănuț ori considerat de trădător, dacă pune mai mare preț pe cultura sa națională, decât pe cea oficială »patriotică«. Numai prin această libertate culturală și politică se pot obține succese și cuceriri morale, se poate alimenta iubirea cetățenilor pentru patria, în care s'au născut, fără a și-o fi putut alege după plac.

Dar poate fi oare vorba de înțelepciune politică la niște cărmuitori, cari imediat după deruta ce a suferit politica de germanizare prin greva școlară polonă, — fiind guvernul prusiac coastrâns a desavua pe hiperzeleșii săi sateliți de de-naționalizare, — au precipitat, prin ordinațiunile lui Apponyi, tocmai aceleași măsuri primejdioase, voind să elimineze limba națională până și din învățământul religiunii?

Ar fi bine, să mai învețe și guvernânții noștri câte ceva din pășaniile altora, ca să nu plătească țara atât de scump capriciile și chefurile lor de experimentări năroade...

»Felix, quem aliena pericula fecere cantum!«

O somație. În unul dintre numerele noastre din urmă, după o îndelungată așteptare dictată nouă de disciplina de partid, am ținut de cuvânt să aducem din nou pe tapet raportul dintre partidul național-român și fostul său organ autorizat, care a început să întrefie relații suspecte. Organul din Budapesta, fără să aștepte

»Încă un cuvânt, un cuvânt de afaceri. Știu că pe astea nu le vrei de cât scurte și lămurite; ți-l voi spune deci astfel, pentru că sânt de trebuință la regularizarea ruștii noastre. Am primit socoteala trimestrială dela Doucet. D-ta mi-ai repetat de nenumărate ori că: înțelegi să plătești un lux de îmbrăcăminte pe care mi-l ceri, de care te bucuri d-ta și care îți face d-tale cinste. Cine, după d-ta, trebuie să plătească această socoteală? Te las s'o hotărăști. Mi-se pare că ne-am putea despărți printr'o faptă prietenească și ca să-ți arăt ce dreaptă sânt, mă voi duce bucuros, fiindcă dorești să mă vezi, să-mi iau eu însămi — pentru ultima oară — socoteala achitată din vechiul nostru *loving home*, din strada Clement-Marot.

A d-tale fostă tovarășă

Gabrielle.

D-na de Arseny pune scrisoarea în plic, o închide, scrie adresa: Baronul Silberberg, deputat, bulev, Ant'n 9. E. V. și-și sună servitoarea.

Trad. de Nina G.

răspunsul la somația noastră adresată șefilor partidului, vrea să deplaseze chestia cerând cu orice preț să vorbim despre relațiile sale cu moderat.

N'avem motive să ne abatem, deocamdată, dela hotărârea noastră de-a aștepta declarațiile șefului de partid, fiindcă ținem că înainte de toate trebuie lămurită chestiunea de ordin politic național. În ce privește cealaltă chestiune de ordin negustoresc, vom reveni asupra ei la vremea sa.

Constatăm că și alte ziare românești recunosc necesitatea de a se lămurii situația organului din Budapesta. Ziarul »Libertatea«, care aprobă pe deplin cererea noastră și aderează la somația noastră, adresează următoarele cuvinte celor somați să se declare:

»Lămurirea cerută de »Tribuna«, e de tot de lipsă. Că așa cum e azi, nu e bine. Birăuțiu zvo-nește că »partidul lor pertractează cu el... ca să facă lumea a crede, că partidul are lipsă de el și-l prețulește mult coa'a de hârtie ce trimite odată pe zi celorlor săi, — pe când noi știm că dl Dr. Vlad care e proprietarul foii »Poporul Român« a pornit proces contra lui Birăuțiu pentru proprietatea foii, de care acela se ține fără voia adevăratului stăpân! Și procesul e în curgere. Tot așa e proces pentru proprietatea și dreptul asupra foii »Lupta«. Birăuțiu pe amândouă le scoate cu putere, răpite din mâna adevăraților stăpâni și contra voinței lor!

Noi mai știm și aceea, că dl Dr. Vlad a ridicat cauză ce o depusese pentru »Lupta« și »Poporul Român«. Totuși aceste foi apar ca foi politice. Cine a depus îndată alte 20.000 coroane cauză pentru ele, părăndu-i bine că le vede în mânele lui Birăuțiu? Doar noii săi colaboratori?...«

Deocamdată atât!

Speranțele vicarului Mangra. Într'o convorbire cu primarul Aradului, părintele Mangra și-a exprimat speranța că d-sa, ajutat de numărșii aderenți ce are în dieceza Aradului, va putea să realizeze pacea româno-maghiară — cel puțin pe teritoriul comitatului nostru. Dacă părintelui Mangra nu i-au ajuns încă semnele de aderență ce a primit până acum din partea populației românești a acestui comitat, poftescă să mai întreprindă și în viitor experiențe de felul celor din trecutul apropiat.

Moștenitorul de tron și guvernul ungar. Ziarul »N. Fr. Pr.« anunță din izvor budapestan: Presa și opinia publică ungurească a fost foarte neplăcut atinsă de faptul că moștenitorul de tron arhiducele Francisc Ferdinand, nu l-a invitat și pe primul ministru Khuen la prânzul ce a dat în cinstea împăratului Wilhelm. Opinia publică ungurească aștepta, ca după ce moștenitorul de tron îi acordase contelui Khuen o audiență lungă cu prilejul când fusese acesta numit, relațiile dintre moștenitorul și guvernul ungar să devină în viitor mai amicabile. Aceasta speranță a ungarilor a fost acum înșelată.

Cauza disconsiderării lui Khuen de către moștenitorul de tron, opinia publică ungurească o găsește în concepția moștenitorului de tron în chestiunea reformei electorale în Ungaria. Se știe că arhiducele Francisc Ferdinand reprezintă un punct de vedere înaintat și că nu aprobă politica ce se practică față cu naționalitățile din Ungaria. Moștenitorul ar fi rămas foarte mâhnit de atrocitățile ce s'au săvârșit la alegeri, împotriva naționalităților și îndeosebi împotriva Românilor. Între concepția celei mai mari părți a partidului guvernamental unguresc și între con-

Cei cari
doresc: **mobile**

bune,
frumoase,
ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile
Székely și Réti
din Marosvásárhely,
(Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în ori-ce parte a Ardealului. - Atelier de primul rang.
Mare asortiment de trusouri pentru mirese.

ceția moștenitorului de tron, referitor la reforma electorală. Există apoi o divergență foarte mare, care zădărnicește ameliorarea relațiilor moștenitorului cu guvernul unguresc.

Chiar dacă informațiile lui »N. Fr. Pr.« sânt eronate, ele aruncă totuși o lumină foarte semnificativă asupra sentimentelor de teamă ce nutresc unguirul față cu viitorul domnitor și noi găsim explicația acestor sentimente în muștrarea unei conștiinți păcătoase.

Prelungirea triplei-alianțe. Un ziar din Roma anunță azi că cu prilejul întrevederii recente a miniștrilor de externe dela Berlin, Roma și Viena, tripla alianță a fost prelungită până la 31 Decembrie 1920. — Față cu știrea aceasta din Viena se anunță că factorii competenți ai celor trei puteri încă n'au făcut nici o dispozițiune în ce privește prelungirea alianței.

Consiliu de miniștri. Zilele acestea se va ținea un consiliu de miniștri, pentru stabilirea programului de muncă al camerei. Tot cu acest prilej se va stabili pe deplin, de va ținea camera ședințe pe timpul întrunirii delegațiilor la Viena.

Cheltuielile armatei și concesiile naționale ungurești. Asupra celor petrecute în consiliul de miniștri comun de ieri a transpirat foarte puțin în publicitate, judecând însă după numeroasele articole-comentarii ce au apărut azi în presa autriacă, în situație de-a primi informații dela locurile cele mai competente, concludem că reprezentanții politici ai celor două state au discutat ieri o mulțime de chestiuni de o cardinală importanță pentru interesele monarhiei. Intre acestea, fără îndoială, cea mai de frunte e chestiunea enormelor cheltuieli reclamate de anexiunea Bosniei și de dezvoltarea armamentului armatei comune și cel al marinei. Pentru a precepeți voturile delegației conducerea armatei — dupăcum afirmă unele ziare — ar fi învoită să îngăduie chiar realizarea *concesiilor militare* cu printr-o învestitură proiect al *comisiei de nouă*, proiect elaborat încă supt ministrul președinte Széll. Cel care reprezintă în sânul conducerii armatei curentul concesiilor e însuși ministrul de război *Schönaich*, cunoscut și până acuma ca prieten al unguirilor. Ziarele creștin-sociale, în frunte cu »Reichspost« atacă cu violență pe ministru, punându-i în perspectivă o cădere sigură dacă va cuteza să facă concesiile naționale unguirilor.

Mesajul de deschidere și expozeul ministrului de externe, contele Aehrenthal între astfel de împrejurări sânt așteptate cu un deosebit interes.

„Evenimentele“ dela Dej.

În numărul său de ieri oficiul german al guvernului »Pester Lloyd« publică la loc de frunte un articol lung în care ocupându-se cu serbările Asociației dela Dej, înfățișează decursul pașnic și armonios al serbărilor în lumină tendențioasă și dă importanță politică exagerată unor apariții de ordin exclusiv social și influențate numai de regulile buneii cuviințe.

Reproducem mai la val articolul în chestiune, pentruca și cititorii noștri să se poată convinge despre felul cum se planuiește rezolvirea problemei naționalităților.

Asupra »evenimentelor« dela Dej — cum le numește »P. Lloyd« — vom reveni în numărul nostru de mâine.

Decursul pașnic și armonios al serbărilor Asociației culturale a concetățenilor noștri de limbă românească, adunare ce a avut loc în orașul ardelenesc Dej, va trebui să oprească pe toți observatorii stărilor publice din Ungaria. Rapoartele despre această adunare sânt cam laconice, dar pline de înțeles și, ne grăbim s'o spunem, *ceace vestesc fără e propriu să provoace pretutindeni mulțămire.* Adunarea a fost stăpânită de predispoziția unui sentiment de comunitate frățescă care caută și armonia politică, a fost stăpânită de dorul atât al oaspeților români cât și al populației indigene ungurești, de a se ajunge la o înțelegere pașnică și împăcuitoare. Cu cât mai rar se ivesc la noi astfel de apariții, cu atât mai multă bucurie trebuie salutate din partea opiniei publice. »Astra« și până acum a ținut adunări în orașe cu populație mixtă. O primire atât de călduroasă ca și acum în Dej nu i-s'a făcut însă nicăiri. Dacă până acum nu se iviau note discordante și conflicte neplăcute, — lumea trebuia să fie mulțămită de acest rezultat.

În capitala comitatului Solnoc-Dobica lucrurile s'au petrecut de data aceasta altminteri. Populația ungurească a întâmpinat adunarea românească cu toate onorurile și toată cordialitatea unei primiri simpatice. Acela dintre oaspeții români cari nu putuseră găsi găzduire în casele conașionalilor lor, *au fost găzduiți și ospătați de concetățenii unguri cu cea mai mare dragoste.* Adunarea a avut loc nu numai în prezența autorităților comitatense conducătoare ci și în prezența *cetățenilor unguri, cari au urmărit cu viu interes dezbaterile adunării.* Atitudinea aceasta a autorităților comitatense și a societății ungurești a fost primită din partea Românilor cu multă recunoștință și în *amândouă taberile s'a dat expresie respectului reciproc și necesității păcii naționale.*

Cu greu vom greși, când aceste apariții îmbucurătoare le vom socoti ca primele rezultate vizibile ale ideii vestite de contele Tisza: de-a dura prin concilianță reciprocă și sentimentul solidarității naționale, o punte de trecere peste momentele de desbinare, cari au deschis o prăpastie atât de adâncă între națiunea ungurească și cetățenii de altă limbă. Ideia aceasta a găsit răsădit puternic în parlament și *guvernul din partea sa a sprijinit-o inițind numai decât tratative intime de conciliare, tratative cari, ce i drept, până acum nu s'au terminat cu un rezultat pozitiv, dar decurg în mod satisfăcător.*

Îndoială era numai în ce privește poporul: oare inițiativa aceasta pornită de sus va fi primită cu simpatie și de popor? Dacă nu, inițiativa pornită de sus dintru început trebuia considerată ca zadarnică. Peste prăpastiile ce se deschid în viața sufletească a milioanei ce alcătuiesc un popor, nu poate să dureze punte nici o știință de stat. În astfel de cazuri politica trebuie să se restrângă de a pândi momentul psihologic potrivit, în care sămânța păcii poate fi sămănată cu nădejdi de rodire și când a sosit acest moment, a da impulsul unei înțelegeri pașnice. Tot ce trece peste această lucrare, aparține domeniului psihologiei maselor, domeniului unui proces care se petrece după legi până acum necunoscute, în care vechi legături de sentimente se desfac și se încheie noi înrudiri politice-psihice.

Astfel, inițiativa contelui Tisza abia a fost începutul începutului; o încercare de a apropia de rezolvire o chestiune de o actualitate arzătoare prin puterile sufletești inconștiente ale maselor popoarelor. Decursul serbărilor dela Dej ne oferă acum posibilitatea ca din sentimentele manifestate acolo să tragem concluzia că procesul pomenit a început acum în ambele tabere. Pentru opinia publică rezultă nădejdea că inițiativa parlamentară se va propaga de acum înainte în valuri largi. Iar pen-

tru factorii competenți ai politicii ungurești rezultă din aceste apariții datorită de-a relua cât mai în grabă firul tratativelor de înțelegere și a năzui cu toată seriozitatea spre o înțelegere pașnică cu naționalitățile, a cărei înfăptuire e o dorință universală.

Ceeace ne atinge mai plăcut în *evenimentele* din Dej nu e numai spiritul cumpătat, dovedit de amândouă tabărele de-opotrivă, ci și respectul călduros ce s'a manifestat de data aceasta din partea Ungurilor față de aspirațiile culturale românești. Și noi într'adevăr trebuie să recunoaștem că acesta e singurul mod potrivit pentru rezolvirea problemei naționalităților. Trebuie să ne lăpedăm în mod radical de patriotismul estin, care în intoleranța sa șovină ar voi să nimiciască cu desăvârșire individualitatea culturală și etnică a naționalităților noastre nemaghiare.

Și anume din două motive. Înainte de toate fiindcă e întreprinderea cea mai absurdă și mai în contradicție cu legile firii de a absorbi într-o masă națională eterogenă în toate fibrele ei — prin o politică de siluire lingvistică, culturală și politică, — milioane de indivizi cari absolut nu sânt asimilabili, atât în urma constituției lor anatomice, cât și în urma structurii lor sociale și economice. Și a doua oară, fiindcă rolul de conducător intelectual și cultural, la care națiunea noastră are aici drept incontestabil, nu ar fi nici decum primejdios, dacă politica de stat a Ungariei și societatea ungurească ar lăsa libertate deplină concetățenilor noștri de altă limbă de a și dezvolta individualitatea lor pe terenul cultural.

Că orice asimilare voinică dintru început e condamnată să rămână zadarnică nu trebuie s'o experimentăm în paguba noastră: continuitatea îndărătnică a elementului polon și danez în imperiul german ne poate servi ca pildă instructivă. E fapt empiric că pe acest teren nu poți ajunge la nici un rezultat cu forța..

Articolul încheie:

Sântem bucuroși să vedem în decursul serbărilor din Dej o garanție că spiritul înțelegerii frățesti începe a se valdita, în mod simțitor, și în patria noastră. Fără ca cele ce s'au petrecut la Dej să fie începutul clădirii armonice a națiunii politice unitare așa cum au visat-o odată Francisc Deak, Iosif Eötvös și Iuliu Andrássy — totuși ne este îngăduit să vedem în ele un simptom al întoarcerii, care constituie condiția prealabilă indispensabilă a acestui proces de transformare.

Ecoul preinsei convenții militare dintre România și Turcia.

Senzaționala veste lansată de ziarul parizian »*Matin*«, că România ar fi încheiat o convenție militară secretă cu Turcia, deși — după cum am anunțat — a fost demintată categoric în ziarul semi-oficios al guvernului român, în »*Independance Roumaine*«, continuă să preocupe viu opinia publică europeană și e tratată zilnic de toate ziarele mondiale din Apus. Ecoul neobișnuit de viu ce-a provocat în întreagă Europa până și numai probabilitatea unei asemenea convenții, e o dovadă prea semnificativă de importanța din ce în ce mai mare ce i-se atribuie regatului român în politica Europei. Dăm la vale textul integral al articolului din »*Le Matin*«, precum și o seamă din vocile autorizate ce a stărnit acest articol:

Articolul din »Le Matin«.

Sântem în măsură de a anunța o știre de cea mai mare importanță — scrie *Le Matin*.

După informațiunile din sursă absolut sigură, ce ne au sosit din Constantinopol, Turcia a încheiat cu România o convențiune militară.

În virtutea acestei înțelegeri Turcia e sigură de concursul armatei române în contra Bulgariei, când acestea îi va trece prin minte să aace Turcia.

Ni se afirmă de altă parte că această înțelegere s'a pus la cale sub inspirațiunea guvernului din Berlin și Viena, și că Marshall von Bieberstein, ambasador german la Constantinopol, a fost unul dintre principalii ei făuritori.

Convențiunea e secretă.

Prin urmare putem să ne așteptăm ca guvernele interesate să o desminte, ca de obicei.

Dar pe noi puțin ne privește această, fiind absolut convinși că dăm o știre de cea mai mare importanță diplomatică și absolut riguros exactă.

Convențiunea aceasta va avea o presiune asupra politicii mai multor țări.

Rezultatul ei cel mai aparent este de a îndepărta, pentru un moment cel puțin pericolul unui războiu între Bulgaria și Turcia.

Se știe ce curent războinic e la Sofia. În focul său cel are poporul bulgar de a declara războiul Turciei, s'a izbit de prudenta lui Ferdinand I. Zilele acestea cabinetul a căzut, sub presiunea opiniei publice agresive din Bulgaria. Iată un rezultat și încă cel dintâi al operațiunii turco-române.

Dar mai e o latură deschisă... Convențiunea aceasta însemnează o extensiune a celor doi factori ai triplei alianțe, a Germaniei și Austriei în detrimentul celui al treilea asociat: Italia.

Sântem dispuși a crede că Italia n'a fost consultată în decursul negocierilor privitoare la convențiune.

Italia are mari interese în Balcani. Influența ei în Muntenegru și Albania e considerabilă.

Până acum principalul ei adversar era Austria. Acest adversar câștigă, prin influența României, sprijinul moral și poate și cel material al Turciei, și deci influența Italiei va avea să pătrundă mai greu în Balcani.

E probabil prin urmare că încheierea convențiunii militare turco-române nu va fi călduros întâmpinată în Italia.

Cât pentru Rusia, protectora Bulgariei, și a tuturor raselor (!?) slave, ea care anul trecut era să se bată cu Austria, care în contra tratatului dela Berlin, a anexat populațiile sârbești din Bosnia și Herțegovina, de sigur că va primi cu ochi răi întinderea influenței germane în detrimentul popoarelor slave.

Interview cu un diplomat englez.

Correspondentul din Londra al ziarului »Le Matin« a avut o convorbire cu un distins personaj al diplomației engleze, care a spus cu privire la convențiunea turco-română următoarele:

»Știrea despre o convențiune militară între Turcia și România are multe probabilități de adevăr.

De altfel, ea nu confirmă altceva decât situația actuală din Balcani. Nu sânt motive de neliniște.

România urmează politica la care o silesc cele două mari puteri, Austria și Germania.

Părerea unui diplomat austriac.

»Neue Freie Presse« publică azi părerea unui anonim diplomat austriac asupra senzației ziarului »Le Matin«.

Convențiunea nu s'a încheiat încă — a declarat diplomatul din chestiune — probabil însă că se va încheia în curând, deoarece Turcia nu poate zădărnici ambiția de cuceriri teritoriale a statelor din Balcani, decât ajutată de România, iar România, la rândul ei, consimte bucuros să facă alianță, căci ea urmează în Balcani politica Austro-Ungariei și Germaniei, politica menținerii status-

quo ului. Marele vizir, Pașa Hakkî, care a făcut zilele trecute un turneu european, s'a oprit mai întâi la București și vizita lui neîndolos că stă în legătură cu plănuita alianță. Marele vizir e un aderent entuziast al triplei alianțe și consideră România drept o punte de joncțiune între Turcia și Austro Ungaria.

După ce știe că interesele triplei alianțe cer pacea în Balcani, cearcă o legătură cu puterile aliate, în vreme ce pentru semnele de simpatie ce i se arată de către Rusia, simte o nelcredere fățișă. România e împinsă spre Turcia nu numai de nevoia păcii în Balcani, ci și de interesele sale binepricepute. România ar fi adevărată foarte neplăcut dacă teritoriul Bulgariei s'ar mări iarăș și aceasta n'o poate preveni decât alindu-se cu Turcia. Decumva alianța se va realiza, România n'are de ce se mai teme de un atac din partea Bulgariei — și pacea în Balcani e asigurată.

Impresiile corespondentului din Viena al lui »Le Matin«.

Correspondentul din Viena al ziarului »Le Matin« publică următoarele păreri asupra convențiunii cu Turcia:

Convențiunea turco-română este un codicil al triplei alianțe, iar contele Aehrenthal este principalul promotor al convențiunii.

O înțelegere directă între Austria, Turcia și Germania ar fi putut fi considerată ca o sdruncinare a echilibrului european.

A trebuit prin urmare să se găsească o punte între Turcia și tripla alianță, rol pe care România îl poate îndeplini cu succes, căci o înțelegere între tripla alianță și Turcia s'ar putea realiza în mod pozitiv numai prin o prealabilă înțelegere între România și tripla alianță.

Totuși, înțelegerea este de așa natură că există posibilitatea de a fi negată, și este cu neputință a fi dovedită.

Ea rezidă într'o înțelegere personală între regele Carol al României și împăratul Franz Ioseph al Austriei, și din aceasta cauză a venit Hașky Pașa la Sinaia, pentru a convorbi cu regele Carol.

Nesigură devine situația Italiei, față de noua convențiune.

La întâlnirea dela Salzburg ministrul de externe al Italiei a exprimat lui Aehrenthal dorința opiniei publice italiene că, la reînnoirea triplei alianțe, Italia să fie și mai puțin considerată ca până acum.

Cabinetele din Viena și Berlin au fost, prin urmare de părere că nu e necesar ca Italia să ia parte la tratative, când nu sânt în strinsă legătură cu tripla alianță.

Față de Italia, — Germania și Austria — ar putea nega că s'au ocupat de vre-o chestie balcanică, iar față de Franța și Anglia, față de cari Austria, în ultimii 2 ani, a arătat multă bunăvoință, tripla alianță ar putea să declare că nu știe nimic despre convențiune.

»Matin« adaugă că convențiunea turco-română este un dublu joc foarte șiret, și că s'au luat măsuri ca ea să nu fie nimicită.

Tripla alianță și Turcia.

»Frankfurter Zeitung«, în legătură cu declarațiile din »N. Fr. Pr.« ale diplomatului austriac, scrie următoarele:

»N. Fr. Pr.« aduce azi, din cercurile diplomatice, niște declarații, după cari o convențiune între tripla alianță și între Turcia și România, deși nu s'a încheiat încă, e pe cale însă de-a se încheia. Expunerea aceasta provine ori din neînțelegere ori din seducerea ziarului de către informatorii lor. După cum se poate constata, pe baza unor informațiuni, nu numai din izvor austriac, unilateral, ci câștigate chiar dela locurile cele mai

înalte germane, convențiunea nu e nici în intențiunile puterilor vizate și ea nu e motivată nici de împrejurările Turciei și ale României. Relațiile dintre cele două puteri sânt cele mai bune acorduri obligative nu s'au încheiat însă nici în scris și nici cu vorba. Numai nervozitatea întreitei entente (Franța, Anglia și Rusia — N. R.), membrilor căreia nu le sânt pe plac nici stările actuale, reînnoțește mereu în presă povestea despre o convențiune.

Holera în Ungaria.

Holera se lățește mereu și în furnicarul dela Mohács își face mendrele fiind la largul ei și secerând mereu câte o victimă. Din provincie vin zilnic știri despre îmbolnăviri suspecte. Autoritățile lucrează cu toată puterea pentru a împiedeca dezastrul, dar se pare că e prea târziu, căci ultimele telegrame aduc știrea despre proporțiile uriașe cari le-a luat epidemia în Mohács, arătând în cursul celor douăzeci și patru de ore din urmă 4 îmbolnăviri, trei muribunzi și patru decese. Publicul înspăimântat de grozăvia cu care se lățește epidemia nu mai urmează instrucțiunile autorităților și ce e mai trist nici nu anunță cazurile de îmbolnăvire.

Comitatul Pozsony văzând cum primejdia progresa, a dat ordin carecruții din comitat să nu fie chemați sub steag, încercând astfel să delătore primejdia de a se contamina armata. Se pare că și celelalte comitate de dincolo de Dunăre vor urma pilda aceasta.

Primejdia din Mohács.

Mohács, 23 Septembrie. Orașul își prezintă aspectul unui câmp de bătăie. Toate localele sânt în părgănie și supt cerul plumburiu plutește par'că răsuful de gheață al morții.

Poporația stă închisă și ieri toată ziua li fuse dat să aibă liniște, căci nu se văzuse nici un caz de holera. Seara a sosit însă știrea dela spital că holera a răpus patru bolnavi, trei stau să moară și alți patru îmbolnăviți au fost internați spre seară la spital.

O femeie dintre cei decedați se cununase în aceeași zi pe patul spitalului în nădejde că va pleca de aici sănătoasă.

Impiedecarea epidemiei.

Mohács, 23 Septembrie. În ședința extraordinară municipală — ținută azi — reprezentanța orașului pentru ținerea măsurilor de prevenție și a ordinelor autorităților cu mai multă severitate a votat suma de trei zeci mil coroane, care se va împărți între locuitorii mai expuși cari au mai multă nevoie de ajutor.

Opinia publică contra medicilor.

Mohács, 23 Septembrie. Ședința de azi a fost foarte vioroasă. Medicul șef al orașului a interpellat autoritățile asupra motivului că nu pun la dispoziția publicului mijloace pentru a suprima cu toată energia primejdia. Le arată totodată că ei nu pot lucra cu toată conștiințiozitatea fiind prea puțin în raport cu puterea holerei. Totodată atrage atenția asupra nemulțumirii populației și asupra faptului că a primit niște scrisori anonime, în cari medicii sânt amenințați cu moartea, fiindcă nu proced cu toată energia la suprimarea primejdiei.

Cea mai nouă prăvălie de vestminte și mai bogată în Tîmșoara-Fabric **Kings Arthur & Comp.**

unde poate cineva ca să se provadă cu **vestmintele cele mai bune și ieftine** din stofe moderne. Rog Onor. public cu toată încrederea a mă cerceta și a se convinge. Deosebit atrag atențiunea părinților cari își aduc copii la școală. Serviciu prompt și conștiințios. Prețuri fixe. Telefon Nr. 1053. Cu deosebită stimă: **Kings Arthur & Comp.**

Holeră în Bacica.

Neoplanta, 23 Septembrie. Azi holera și-a arătat dinții și în comitatul Bacica. Pe vaporul »Emerik« care circulă între Neoplanta și Vukovár s'a îmbolnăvit un matroz. A fost transportat în grabă la spital unde examinându-l s'a aflat că suferă de holeră asiatică.

Holera în România.

Din Brăila se anunță: Doi bolnavi de holeră, Mișescu și Grama, au încetat din viață. Autopsia cadavrelor a fost făcută de dl inspector sanitar Dr. Sălinescu, în prezența d-lor inspectorii sanitari Dr. Olăneanu, Dr. Păvănescu, medicul portului, d-rii Stavrescu și Baroni din Galați, Dr. Mezincescu din Iași și a altor medici din localitate.

Până acum în Brăila s'au constatat trei cazuri moarte de holeră. Toate celelalte cazuri suspecte n'au fost de holeră.

În urma confirmării celor 2 cazuri de holeră, primăria a luat măsuri să se facă un întins serviciu de inspecție a tuturor localităților de consumație și a curților particulare din oraș.

Medicii comunali și poliția au început în mod foarte conștiincios aceste inspecții.

În port 2 etuve lucrează la desinfecția pomtoanelor.

Tot aici autoritățile comunale au postat diferiți agenți, spre a supraveghea ca nu cumva muncitorii să bea apă direct din Dunăre.

Dl inginer Florinescu din decuri a dispus să se fiarbă apa de băut a muncitorilor.

D. prim-ajutor de primar Bădeș Spănu a inspectat piețele și a confiscat fructele crude.

D. Dr. Baroni a luat apă din Dunăre din mai multe puncte precum și dela uzina de apă și au fost trimise și la București pentru analiză.

D. Dr. Baroni a fost reținut aci încă câteva zile din ordinul direcției serviciului sanitar.

La serviciul medical al portului s'a detașat încă un medic, ca ajutor al drului Păvănescu.

D. Dr. Păvănescu a făcut inspecție tuturor vaselor de pe Dunăre, ancorate în port și a vizitat toate persoanele aflate pe ele.

Dela Galați au mai fost aduși încă trei agenți sanitari.

Pentru serviciul de desinfecție al portului a mai fost adusă încă o etuvă de formol.

S'a luat dispoziția ca patentele de sănătate, ce se dau vaselor care pleacă, să fie brute, adică să se spele câte cazuri de holeră sânt în oraș.

Această dispoziție va dura încă 5 zile, dacă nu se va mai ivi vre-un caz nou.

Excursiune școlară.

Mercuri, în 21 Oct. st. n. institutul pedagogic-teologic din Arad, a făcut o excursiune pentru îmbogățirea cunoștințelor economico-topografice ale elevilor prin podgoriile Aradului din dreapta Mureșului, Ghioroc, Miniș, Pauliș, Barața până la Maria-Radna, iar de-acolo sus la cetatea Șoimșului. Excursiunea a fost condusă de P. C. S. Roman *Ciorogar*, directorul seminarial, împreună cu corpul profesoral.

La 6 ore dimineața pleacă motorul cu două vagoane îndesate cu elevii institutului. În nădejdea unui timp frumos ce ni-se arată de dimineață eram toți veseli și ca de obicei în astfel de excursiuni, îndată isbucni și simțul poetic al românului prin un șir lung de cântări, executate de corul institutului; care de care mai frumoase, mai înduioșitoare uneori vesele și săltărețe. Astfel am călătorit până la Ghioroc unde se încep podgoriile.

De-acici încolo am început a urmări cu atenție unele frumoase, îngrijite de mână desteră a românului nostru. Cu o satisfacție de mândrie națională priveam — mai ales cei din locuri îndepărtate — la acest capital de economie românească.

Cum nu, când atâta laudă meritată aduce numelui românesc cultura viei, profesată de acești români harnici cu o destoinicie neîntrecută în cultivarea viei de vie. Străini din alte țări vin de admiră podgoriile acestea, unele din cele mai frumoase, cele mai vestite din țara noastră.

Mulți din acești podgoreni sânt duși prin locuri îndepărtate de către proprietari de vie unde li-se încredințează cultivarea viilor pe lângă plată bună. Nu-i raritate când om cu pregătire specială

în cultivarea viei trebuie să se retragă în fața podgorianului aradan.

Inzestrați cu atari calități economice mai toți sunt bine situați materialmente. Și vezi pe fața lor a vie expresiune de mulțămire cu soarta: privirea lui e senină, în conversație foarte comunitativ, cu un cuvânt un suflet desfăcut, care nu ascunde nimic tainic, dureros cum poți vedea întralte locuri unde viața e mai grea, iar câștigul mai anevoios.

Sântem la Barața, ultima podgorie pe linia aceasta, iar în câteva minute la Maria-Radna unde ne-am dat jos și am vizitat vestita mănăstire de pelerini, unde sute și mii de suflete îndurate își caută alinare și mângăiere pământească. Intrăm în biserica spațioasă și bine decorată unde se celebra tocmai serviciul divin, pe care l'am ascultat și noi câteva minute, între azlstenți am observat multe tipuri românești, mai ales femei, ceace nu ne a mirat, spunându-ni-se că în mănăstirea aceasta este ridicat și un altar lateral pentru consăngenii noștri gr-catolici, unde serviciul să face în limba română. (Gr. catolici nici nu sânt, în partea locului — N Red) Ieșind din biserică ni-s'a arătat o piatră în zidul mănăstirii pe care se poate vedea urma unei potcoave de cal și niște figuri de turci, între care unul călare. O inscripție ne explică misterul: se zice că urma acela de potcoavă în piatră e de pe vremea Turcilor, de când au ținut sub jugul lor păgănesc ținuturile acestea.

În urmă am cercetat împrejurimile mănăstirii cu multe monumente ridicate de pelerini din diferite părți ale țării după cum arată inscripțiile. Între acestea cel mai istoric (și fie zis în paranteză căm mizerabil cruțat) al împăratului Iosif al II-lea ridicat la anul 1784 în amintirea vizitei ce a făcut-o împăratul în decursul călătoriei lui prin țara noastră, despre care se zice că încântat de frumusețea acestui loc ar fi exclamat: — »De n'aș fi împărat al Austriei aici m'aș muta cu locuința«.

De aci am mers la biserica românească unde am asistat la celebrarea sf. Liturghii de către protopopul local Procopie Givulescu și protodiacul Dr. Iustin I. Suciu, profesor seminarial. Răspunsurile liturgice le-a dat corul nostru. După serviciul divin am plecat în ordine militărească pe marș de trîmbiță spre cetatea Șoimșului.

Ajunși sus la cetate, obosiți de greutatea sultului am pauzat puțin sub șanțul cetății, iar în urmă am intrat între zidurile ruinate de tempestățile veacurilor, desbrăcate de toate podobebele lor de odinioară. Înfașurarea ei tristă și dureroasă par'că ne aminteste despre barbarismele trecutului; involuntar îți vine pe buze axioma: O tempora, o mores«. Câtă viață a fost odată între aceste ziduri, cât chin și vai a fost la poalele ei... și astăzi?...

Cetatea să zice că a fost zidită de turci și a fost multă vreme unul din cele mai însemnate puncte strategice.

E interesant că poporul din jur li atribuie o origine cu mult mai mistică; o crede de o adevărată operă a uriașilor, iar alții o atribuie războinicii noștri strămoși, dacilor, nici de cum însă nu s'au pot împăca cu adevărul istoric.

Nu știu dacă fantazia bogată a poporului nostru n'a creat și în jurul acestei cetăți vre-o legendă?

Era tocmai timpul prânzului, lângă șanțul cetății stau două căldări mari în care tocmai ni se pregătește mîncarea. Ca plictiseala așteptării să nu ne cuprindă începem din nou a cânta diferite arii românești, mai ales populare pentru a satisface curiozitatea unuia grup mare de țărani șoimșeni și șoimșene și o mulțime de copiii drăgălași adunați în jurul nostru. Și ne ascultau mândri noștri țărani, ne prindeau tot cuvântul de pe buze cu o sete sufletească. De pe fizionomia lor puteai deduce — fără să fi ascultat — genul poeziei cântate, înrătăta ne urmăreau de fidele. Când cântam cântece eroice-naționale înfașurarea lor era solemnă și îndată lua nimbul zămbirii când intonam melodii vesele s'au hazlii. Mai ales femeile prindeau de m'nune refrenul unei arii populare.

»Aseară și-aiată seară
Mă certai cu soacra iară«.

facându-și fiecare câte o observație. Astfel descifrai de pe buzele uneia care înghițea cu cotu pe vecin-sa: »auzi dragă, da frumos mai cântă«,

Iar vecin-sa îl reflectă: »da cum o mai sgo-gheșc« și începură să zimbească șiret amândouă.

Dar copiii aceștia, plătându-le inimi românești nu se mai puteau mira de »acești domni dela Arad«. Prinseși vorbă cu un băețel de 7 ani care-mi vorbi așa de isteț fără j-nă ca și când aș fi trăit tot cu el (mi ziceam în gând oare de ce nu-ș păst-ează românul nostru această calitate frumoasă și la etatea bărbăției; să nu se căciulească cu lașitate înaintea ori-și-cărui par-venit?)

Desmetecit din gândul acesta pesimist de signalul trîmbiței, mă grăbesc și eu cu ceilalți spre căldare.

Ca și când ai bate în pămîți ne întinserăm pe foale pe pajiștea verde în grupuri de câte 7—8 în jurul unui bld.

A fost un adevărat prânz românesc; se uitau cu drag țărani la noi cum mîncăm, ca și ei vara când is în puterea lucrului.

Sosi timpul plecării, sunetul trîmbiței adună și pe cei rășășiți și plecăm spre gară cîntînd, încunjurați de românașii noștri veseli și vioi; aducînd cu noi frumoase cunoștințe și amintiri din ținutul acesta. *Oltean de sub Buteanu.*

Din străinătate.

Conflictul turco grec Șeful partidului junilor turci, Halgi, a ținut zilele aceste o vorbire la Drinapolis, declarînd că dacă pe urma crizei cabinetului grec va ajunge Venizelos ministru președinte, poarta va întrerupe orice legături cu Grecia, căci în cercurile guvernamentale grecești atât Venizelos cât și Pologeorgis sânt priviți de trădători și oameni infami.

Din Atena se anunță că cabinetul Dragumis își va depune mandatul, iar la formarea cabinetului nou e luat în combinație pentru portofoliul externelor Venizelos, iar pentru război, generalul Smolenski.

Comemorarea luptei dela Varvarine. Serbia a sărbătorit cu mare solemnitate inaugurarea alor două monumente comemorative pe câmpul dela Varvarine, întru amintirea eroilor sârbi și ruși căzuți în războiul pentru independență din 1878.

La serbările aceste Rusia a fost reprezentată prin fostul ministru de externe Muravlew, cari rostit un discurs politic mare, provocînd adîncă impresie.

Sântem fericiți, a spus dânsul, că ziua aceasta care e așa de importantă pentru Majestatea Voastră și pentru întregul popor al Serbiei e în același timp o sărbătoare ruso-sârbă.

Sântem încă odată fericiți că putem enunța, declara și proclama că sentimentele cari au împins cu o sută de ani în urmă pe strămoșii noștri pe malurile Moravei trăiesc încă cu aceeași putere în noi și vor trăi și de aci înainte în copiii noștri.

Viața ruso-sârbă s'a născut pe câmpul de bătăie. Săbiile dușmane au botezat-o; sunetele tobelor și bubuiturile tunurilor au cîntat-o; sîngele generos vărsat a binecuvîntat-o.

Acuma, împrejările sânt altele. O viață nouă a început pentru bravul popor sârb, grație sforțărilor Karagheorghevicilor și a colaboratorilor lor.

Varvarine rămâne însă vecinic o trăsătură de unire între sufletul sârb și cel rus. Această legătură nu numai că n'a fost alterată în cursul celor o sută de ani, dar ea a fost întărită prin vechea frăție de arme și trecutul istoric e o garanție pentru viitor.

Sufletele eroilor căzuți de câmpul dela Varvarine stau alături de noi, nevăzute; stau aci, în acest moment istoric; ele văd că posteritatea termină opera începută de dînșele, că Rusia și Serbia alcătuiesc un tot, de milioane de frați. Și amintirea lor ne va ține vecinic vie ideea slavă și ne va ține pe veci strîns uniți.

Trăscă scumpa Serbie, sora noastră! Trăscă descendentul Karageorgevićilor, șef glorios și suprem al poporului sârb! Trăscă Majestatea Sa regele Petru!

În răspunsul său, Regele Petru a făcut elogiul eroilor sârbo ruși, cari și-au vărsat sângele pentru independența Serbiei și și-a exprimat admirația pentru eroii ruși, cari s'au grăbit să vie în ajutorul poporului sârbesc.

A glorificat pe poporul său și pe suveranul său, țarul Nicolae.

Din lupta eroică pentru independență, în condițiile în cari s'a dat, Sârbii trebuie să învețe că nimic nu e mai dulce și mai prețios decât să sacrifice totul pentru patrie.

Serbia se bucură astăzi de pacea cucerită de străbuni. Sârbii trebuie să continue această operă, căci ei sânt convinși de viitorul strălucit al Serbiei.

Acest viitor depinde de dragostea către patrie și de o muncă perseverentă. A lucra e singura datorie a sârbilor, față de memoria marilor eroi cari și-au vărsat sângele pentru patria lor.

Mark Twain despre vanitatea omenească.

«La Revue» publică o causerie a defunctului Mark Twain, intitulată «Vanitatea americană», pe care Michel Epy a tradus-o din manuscris.

Marele umorist nu vorbește în această lucrare numai despre americanul vinător de dolari, ci face și câteva observații asupra amorului propriu, asupra setei de glorie, și a se ști stimați.

«Inclinarea spre diferențierea socială trăiește în sufletul tuturor și stăpânește cu aceiași putere și democrația și pe monarhia și chiar pe aceia pe cari, lipsiți de respect li numim «frații noștri de jos».

«Impăratul Chinei este stimat de 400 milioane supuși, dar restul lumii n'are pentru dînsul decît indiferență».

Un împărat european se bucură de considerația supușilor săi și, în plus, de considerația unui număr important de europeni, cari nu-i sînt supuși, dar Chinezii n'au pentru dînsul decît indiferență.

Un rege de clasa A este stimat de un număr hotărît de oameni: un rege de clasa B se bucură de o considerație ceva mai restrînsă: pentru clasele C, D, E, considerația scade mereu: suveranii clasei P (sultanul din Zulu) și clasei W (vice-regele din Samoa) în afară de micile lor țărișoare, nu mai au nici un fel de stimă.

Acum, în lăuntrul acestor clase, se revelează, printre suverani, aceiași scară de vanitate, ca și în rîndurile muritorilor comuni.

Un rege al clasei A este fericit, dacă ia parte la un dîneu sau la o revistă, organizate de un împărat în cinstea lui.

Cînd se întoarce acasă, el povestește cu încîntare: «Majestatea Sa Imperială mi-a pus mîna pe umăr cu o bunătate de frate, și toată lumea a văzut acest gest!»

Iar cînd un rege al clasei G se întoarce în sinul familiei sale, venind dela o vizită făcută unui rege din clasa B, el istorisește fericit: «Am stat de povești și am fumat cu Majestatea Sa în cabinetul particular al Majestății Sale; s'a purtat așa de draguț și amical cu mine, de par'că am fi fost rude... și toată servitorimea din anticameră trebuie să fi observat aceasta!»

Regele clasei Q este mișcat de cea mai mică atenție pe care i-o arată un rege din clasa M. etc.

Nici Mark Twain n'a fost scutit de vibronul vanității, ca să întrebuițăm un cuvînt la modă acum, cu prilejul holerei.

Ce neuitată impresie de mîndrie trebuie să fi avut el la Viena, de pildă, cînd cu prilejul trecerii cortezului imperial, un număr de 50 polițiști baricadase strada.

Voind să treacă, Mark Twain fu respins brusc de către un sergent; dar ofițerul de poliție prințind de veste, strigă consternat: «Dar nu vezi că dl este Mark Twain? Lasă-l să treacă?»

Vestitul umorist nu mai putea uita figura bietului sergent, ale cărui trăsături uimite păreau că întreabă:

«Dar, pentru Dumnezeu, cine e acest domn Mark Twain?»

Și ce spini de gelozie mai sădește vanitatea în inima omenească!

Ce satisfacție să te fi bucurat de o atenție, pe care altul o jînduește cu foc!

Mark Twain a gustat acest deliciu adesea.

Astfel, el povestește într'o zi unuia dintre vanitoșii săi prieteni despre o audiență privată pe care o obținuse dela un împărat.

Și-i zugrăvi această mare oră, cu toate detaliile și cu un mare lux de amănunte.

«Și ce m'a mișcat mai mult, adăogă el, a fost delicata atenție cu care m'a înconjurat Majestatea Sa. Mi-s'a spus că nici într'un caz nu se cuvine să mă întorc cu spatele către monarh și că trebuie necontenit să privesc spre Majestatea Sa. Cînd îmi luai rămas bun, împăratul voi să-mi ușureze dificila retragere, și se aplecă peste masă, ca și cînd ar căuta ceva, așa ca ajunsei la ușă, fără ca să mai fiu nevoit a privi țintă spre dînsul.»

Cellalt zimbea chinuit și plesnea aproape de gelozie.

În cele din urmă întrebă:

«Dacă nu mă înșel, mi-ai spus că împăratul avea pe masă o cutie cu țigări pregătite special pentru d-voastră?»

«Da, »răspunse Mark Twain cu mîndrie, și nici-odată n'am fumtat țigări mai bune.

Prietenul căzu pe gînduri: deodată, însă, triumful fulgeră în privirea lui:

«Atunci poate că împăratul s'a aplecat pe masă numai pentru ca să-și numere țigările!»

Vedeți că în fiecare om trăiește dorința de-a avea parte de vre-o distincție, care să'l deosebească de masa celorlalți muritori: dacă nu reușește, atunci îi rămîne numai sarcasmul pentru vanitatea celui alt, căruia ar voi să-i strice bucuria la care el însuși n'a putut ajunge.

INFORMAȚIUNI

A R A D, 23 Septembrie n. 1910.

— **Membrii fondatori ai bisericii ort. române din Vârșeț, s'a înscris plă-tind 500 coroane fruntașul industriaș Adam Barbu, care de peste 40 de ani aparține bisericii sârbe din Vârșeț dar dînsul, cu o tărie de admirat nu și-a lăsat limba ca ceilalți prea mulți români de pe aici. Bucuria acestui bătrîn cinstit este mare căci cu ajutorul lui Dumnezeu în anul viitor va vedea înălțîndu-se în Vârșeț sionul românesc pe care la visat din tinerețe. Cor.**

— **Zborurile lui Vlaicu. În numărul său de ieri «Scara» scrie: Vremea frumoasă, cum și v-ștea că Vlaicu va zbura la Chitila pentru a se înapoi la Cotroceni, a adus ieri lume multă în incinta cochetului aerodrom dela Chitila.**

Soarele lucea sus pe cer și o ușoară adiere de abia mișca frunzele arborilor și drapelele de pe hangare.

Am ajuns la aerodrom la orele 5 și un sferic, însoțit de un coleg de redacție și de frații Müller, cari cu multă gentilețe, ne-au pus automobilul lor la dispoziție, atît la duce, cât și la înapoiere.

Cînd m'am scoborit din automobil, mi-s'a dat o veste rea. La orele 11 dim. Vlaicu a încercat să zboare, voind a se înapoi la Cotroceni, dar a căzut în apropiere de Buftea, strîcându-și mașina.

Din fericire accidentul nu era grav și l-am găsit pe Vlaicu tocmai ocupat cu repararea micilor strîcăciuni.

El mi a spus că a pornit bine, dar după vre-o doi kilometri a observat că motorul nu funcționa bine și atunci a vrut să aterizeze.

Terenul fiind pe acolo păduros, a fost nevoit să aterizeze într'un loc nu tocmai propice și de aceea aterisajul s'a făcut prea busc, rupându-se o roată, de-asemena și o aripă s'a dislocat.

Aparatul a fost readus în aerodrom, unde s'a pus la dispoziția tinărului aviator toate cele necesare pentru repararea strîcăciunilor.

La orele 6 seara, aparatul a fost complet reparat și pus în stare de funcționare. La orele 6 și 29 minute Vlaicu se urcă în aeroplanul său și puse motorul în mișcare. Înainte de a și lua zborul, el făcu câteva virajuri pe pămînt, după care se înălță, luând direcția spre Mogoșoala.

De abia făcuse, însă, câteva sute de metri, la o înălțime de 10 metri și-l vedem cu mirare și chiar cu oarecare îngrijare scoborînd busc și aterisînd într'un lan cu porumb, chiar lângă aerodrom.

Echipa de mecanici s'au dus imediat cu automobilul la fața locului. Din fericire nu s'a întîmplat nimic grav.

Motorul nefuncționînd bine, Vlaicu s'a văzut silit să renunțe de a se înapoi la Cotroceni și a aterisat unde a putut.

Mașina de zburat a curajosului nostru aviator a fost readusă în aerodrom, în bună stare și adăpostită în acelaș hangar, unde a stat și noaptea trecută.

Dacă întîmplarea a făcut ca să nu putem vedea zburînd ieri pe Vlaicu, am asistat în schimb la un strălucit zbor al lui Molla cu «Farmanul» lui.

Foarte flegmatic, după ce și a umplut rezervorul cu benzină, el și a aprins o țigare și s'a urcat la locul lui.

Fix la orele 5 și 57 de minute, motorul e pus în mișcare și biplanul, sub riguroasa conducere a lui Molla, își la măiestos zborul în văzduh. Timp de 35 de minute, până la orele 6 și 31 minute cînd a aterisat, Molla a zburat splendid la o înălțime de 150—200 metri, ducându-se până la Buftea, Otopeni, Mogoșoala, vibrînd în dreapta și în stînga, trecînd peste tribunele aerodromului și îndreptându-se spre Cotroceni, de unde s'a înapoiat peste fabrica de zahăr după care a aterisat minunat de frumos, în mijlocul aerodromului.

Probabil că astăzi, după ce își va verifica dîn nou motorul și dacă timpul va fi favorabil, Vlaicu se va înapoi cu aeroplanul său la Cotroceni.

— **Plecarea împăratului german. Consiliul municipal al Vienei a hotărît să eternizeze momentul cînd împăratul Wilhelm a vorbit la primărie printr'o planșă artistică. Înainte de plecare împăratul a dăruit ministrului de finanțe Lukács marea cruce a ordinului german vulturul roșu, încredințînd pe ministrul plenipotențiar al Germaniei la Budapesta, contele Brockdorff-Rautzan, să-i predeie insignile ordinului.**

Ieri la ceasurile douăsprezece împăratul a sosit la Sigmaringen și a asistat la desvâluirea statuei ducelui de Hohenzollern. În onoarea lui Wilhelm s'a dat la castel un prînz de gală.

— **Un bandit din lumea mare. Se vede că e pliticoasă și viața în dulce trîndăvie a bogătașilor, căci apucați de spieen nu mai știu ce să facă și se dau pe halducie, numai de dragul de a petrece. Așa vine știrea că fiul milionarului Fitigov din Petersburg apărea în fiecare vară în guvernământul Aporchov, în fruntea unei bande bine organizate și jefuia pe bieții țărani. Toate sforțările autorităților de a pune mîna pe bandit au fost zadarnice, căci știa să se păzească bine și răsărea la miez de noapte chiar acolo unde nici nu gîndeai.**

Dela o vreme țărani s'au săturat de veșnicile jafuri și punându-se la pîndă l-au înștăcat pe cînd nici nu gîndea. L-au legat apoi fedeleș și l-au purtat din sat în sat în hulaia oamenilor cari li măsurau toți câte un clomag. În felul acesta l-au chinuit îngrozitor, pe urmă vrînd să scape de el l-au spînzurat.

— **Cununie. D-șoara Ecatarina Pod din Se-leuș și d-nul Ștefan Balea, absolvent de teologie, din Grebenați, își anunță cununia ce se va celebra Duminecă, în 25 Septembrie nou.**

Pentru cumpărare de cel mai bun magazin e a lui **SUC. EMMER FERENCZ**

Weismayr Ferencz Timișoara, centru, strada Hunyadi.

— **O faptă vrednică de toată lauda.** Când o corporație, cum e societatea pentru zidirea unei biserici și unul internat pentru studenți și meseriași români în Viena se vede sprijinită cu atâtă dărnicie și spirit de jertfă, cum l-a arătat doamna *Maria de Pruncul*, născută *Gheorghe Ioan* din Brașov, dorul de muncă al membrilor ei crește, speranțele în realizarea ideii lui, ce și l-au pus, se măresc, și cu fețele înseninate privim într'un viitor mai frumos pentru Românii din Viena, amenințați în existența lor națională și confesională. Căci doamna Maria de Pruncul nu s'a mulțumit numai a se înscrie ca membră fondatoare a societății noastre cu 1000 coroane, decurând a donat capele române din Viena o evanghelle legată artistic, care prin sute de ani va pomeni generațiilor viitoare *marinimonia* d-sale. Binevoisă doamna Maria de Pruncul a primit și pe această cale respectuoasele noastre mulțumite pentru interesul atât de viu, cu care sprijinește o acțiune întreprinsă în favorul tuturor Românilor.

— Pentru comitetul societății bisericești române. Viena, la 22 Septembrie 1910. *Dr. Mihai A. Popovici*, secretar. *Dr. H. N. Ciurcu*, v. prezident.

— **Noutățile modei.** Moda femeiescă aduce cu înc. perea toamnei o nouă șofie inventată de de o modistă din Lausanne. E vorba de pălării cari vor fi împodobite de aci înainte cu flori naturale. Modista și-a b. avut invenția care constă din faptul că pălăria e clădită pe sâme de aluminiu cari sânt făcute așa fel că li-se pot aplica flori naturale în diferite forme. Sărmele sânt perforate și prin găurile acestea circulă apa, care poate ține florile două zile fără să se strică, pe urmă pot fi schimbate.

— **O locomotivă fără șef.** Ieri noapte s'a întâmplat o ciocnire de trenuri în Deva; un tren de marfă manevrând s'a isbit cu toată puterea de o locomotivă ce sta în gară. Pe urma zguduirei, forhidistul dela locomotivă a căzut jos rănindu-se, iar locomotiva liberându-se a luat o la goană nebună în sus pe linie. Șeful de gară a trimis îndată un tren pe urma ei ca s'o opreasă, prevenind astfel o eventuală nenorocire. Resturile trenului de marfă cărui s'au scobit mai multe vagoane au fost îndepărtate peste noapte de pe linie și circulația s'a restabilit.

— **Trei mii de muncitori fără lucru.** Asociația centrală a fabricanților germani a hotărât ca luna următoare să dimiță șazecei procente din lucrătorii ce ocupă până acum. Căuza acestei măsuri care va lua pânea la trei mii de muncitori e repetițiile urcării de leafă cu cari se zădărnicește funcționarea regulată a uzinei și grevele parțiale ale muncitorimii.

— **Necrolog.** Emil Moldovan pedagog, fiul învățătorului pensionat Iuliu Moldovan din Totoiu, a răpauzat la 21 Septembrie n., în vârstă de abia 17 ani. În mormântarea lui a avut loc azi, 23 Septembrie n., în cimitirul gr. ort. din Totoiu.

Odihească în pace!

— **Luptă cu brigantii.** Din Roma vine știră că o ceată de briganzi a atacat pe câmp, aproape de Alcamo pe cinci carabinieri omorând pe unul dintre ei. Soldații revoltați de mișelia tâiharilor s'au luat după ei ajungându-i în munți. În decursul luptei cu briganzii pe unul l-au prins. Ceilalți au scăpat protejați de desimea codrilor. Pentru prinderea lor a fost comandată la Alcamo o întreagă trupă de carabinieri.

— **Imprumutul otoman.** Din Constantinopol vine știră că guvernul junilor turci în procsima sesiune parlamentară se va ocupa cu arendarea uriașelor latifundii a ex-sultanul Abdul Hamid, cari le are în Asia mică. Arendarea se va face cu o societate de exploatare pe timp de șaptezecișcinci de ani. În schimbul arendării acestor moșii cari se află în vilaetele Mossul, Bagdad, Bassora, Aleppo, Beirut și Syria, societatea s'a obligat prin reprezentantul său, să-i mijlocească un împrumut de un milion de franci în condiții cu mult mai avantajoase ca orice împrumut de stat de până aici. Poarta intenționează să restituie acest împrumut din venitul prețului ce ar rezulta din vinderea acestor moșii. După

cât scrie ziarul »Sabah«, în ministerul de finanțe se pregătește un raport favorabil asupra acestei afaceri.

— **Vizitarea călătorilor din Rusia și Austro Ungaria în România.** Citim în ziarele din țară: Membrii consiliului de igienă din București în ședința din săptămâna trecută, au hotărât printre alte măsuri și vizitarea la domiciliu timp de 5 zile a călătorilor sosiți în capitală din Rusia ori din Austro-Ungaria.

Pentru vizitarea călătorilor sosiți au fost numiți dñii Dr. St. Anastasiu, Dr. A. Ionescu și I. Efinger.

Serviciul sanitar comunal a înființat de asemenea un birou special pentru înregistrarea tuturor călătorilor care sosesc în capitală venind din Rusia și Austro Ungaria. Acest birou avea însărcinarea să repartizeze pe călătorii medicilor care urma să i aibă sub supraveghere timp de cinci zile, întru cât veneau din localități declarate ca holeric.

Biroul special înființat de serviciul sanitar comunal, înregistrează zilnic până la 100 de călători, care sosesc în București venind din Rusia ori din Austro Ungaria.

Medicii însărcinați cu supravegherea călătorilor sosiți în București, pot cu greu să facă controlul sanitar al vizitatorilor, așa că primăria ar putea spori numărul medicilor, ca controlul sanitar asupra călătorilor sosiți din localități declarate ca holeric, să poată fi făcut mai de aproape.

— **Catastrofă de tren pe Vezuv.** Din Neapole vine știră de o groznică nenorocire a trenului vienal care a avut loc în Bellavista. Trenul era încărcat cu treisprezece muncitori și venea pe creasta Vezuvului la vale. Pe drum însă s'a rupt frâna și trenul a început să alerge cu o înălțime amețitoare la vale. La o cotitură a drumului a sărit de pe linie și s'a isbit de perețele unei vile suprându-l. Unul dintre muncitori a rămas mort pe loc, trei au fost răniți de moarte iar restul mai ușor.

— **»Librărie Națională« în Orăștie.** Primim următorul avis: Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public românesc, că, având sprijinul și încurajarea mai multor fruntași români de aici și din alte părți, am luat hotărârea a aranja la Orăștie, librărie românească, pe care o deschid la 2 Octombrie n. 1910, sub firma »Librăria Națională« S. Bornemisa.

Librăria mea va fi aranjată cu totul modern și la înălțimea cerințelor timpului, — punând deosebită îngrijire pe aceea, ca fiecare român, inteligent sau din popor, să afle aci tot ce l-ar fi de trebuință și de folos pentru a-și mulțumi trebuințele culturale ale sufletului său! În acest scop, în librăria mea se vor găsi: cărți literare, cărți de știință, cărți bisericești, școlare, revizite, ilustrate, tablouri naționale și altele.

Atelierul de țesături din Orăștie, va avea în toată vremea o mică expoziție în librăria mea: Obiectele cele mai nouă ieșite din atelier vor fi puse aci vederii o zi două, altele expuse aci spre vânzare!

Rog onoratul public român din Orăștie și jur a mă onora cu încrederea sa și a-mi cerceta dela 2 Octombrie n. încolo librăria.

Pentru depărtați, ori unde în țară, primesc comande și le îndeplinesc îndată, trimițând ori-cui și ori-unde orice carte sau hârtie sau alt lucru comandat dela librăria mea.

Orăștie, 22 Septembrie n. 1910. Cu stimă *Sebastian Bornemisa*, stud. universitar, librar.

— **Dela societățile noastre de lectură.** Primim următoarele avizuri: Despărțământul teologic al societății de lectură dela Seminarul din Arad s'a constituit pe anul școlar 1910/11 în ședința ținută la 1/14 Septembrie 1910, sub prezidiul P. C. Sale d. lui Roman R. Clorogariu director seminaria, protosincel, în modul următor:

1. Președinte: Avram Sădeanu prof. sem. 2. V. Președinte: Ioan Neacșa teol. c. III. 3. Notar I: Ioan Jurca teol. curs III. 4. Notar II: Teodor Roitan teol. c. I. 5. Secretar: Solomon A. Duma teol. c. II. 6. Casier: Vasile Țiț teol. c. II. 7. Controlor: Traian Barzu teol. c. III. 8. Bibliotecar: Gheorghe Constantin teol. curs. II. 9. Vice-

Bibliotecar: Emilian Grădinar teol. c. I. 10. Econom: Traian Papp teol. c. II.

Membrii în comisia literară: 1. Gherasim Andreu teol. curs III. 2. Gheorghe Petrișor teol. c. III. 3. Melentie Șora teol. c. II. 4. Ioan Popa teol. c. II. 5. Vasile Borza teol. c. I. 6. Aurel Sebeșan teol. c. I.

Secția pedagogică a acelaș societăți s'a constituit pe anul școlar 1910/11 în ședința ținută la 2/15 Septembrie 1910 tot sub prezidiul P. C. Sale d. lui Roman R. Clorogariu, director seminaria, protosincel, în modul următor:

1. Președinte: Avram Sădeanu prof. sem. 2. V. Președinte: C. Leriștu ped. c. IV. 3. Secretar: V. Mangra ped. c. III. 4. Notar I: G. Ardelean ped. c. IV. 5. Notar II: C. Voda ped. c. III. 6. Casier: M. Pleș ped. c. III. 7. Bibliotecar: E. Cătană ped. c. IV. 8. Controlor: P. Dalhaz ped. c. IV. 9. Arhivar: I. Vaica ped. c. III.

Membrii în comisia literară: C. V. Fărcașu ped. c. IV., I. Petroviciu ped. c. IV., A. Oarce ped. c. III., Ș. Trif ped. c. III., I. Selejan ped. c. II., N. Cărmanuș ped. c. I.

Membrii în comisia de revizuire P. Soceriu ped. c. IV., D. Budiu ped. c. III.

Membrii la comisia muzicală: I. Căprariu ped. c. IV., V. Popoviciu ped. c. III., C. Iliuța ped. c. II., M. Radovan ped. c. I.

— **»Balul costumat din Arad«.** In editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăți 1 cor. 20 fil.

Venitul curat se va adăoga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școli de fete.

x Atragem atențiunea asupra anunțului **Kinca Arthur & Comp.** cea mai ieftină prăvălie de vestiminte în Timișoara-Fabric.

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszében, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execute pentru oficeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor procești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

x **Expoziție permanentă de interior.** Firma fabricii de mobile din Marosvásárhely Székely și Réti a introdus după modelul marilor orașe europene inovații prețioase. Această inovație consistă în expoziția permanentă de interior făcută de firmă cu multă pricepere și gust. Cumpărătorul vede înaintea sa camerele aranjate complex așa că-și poate ușor face idee despre viitorul său cămin. Aranjarea interiorurilor e cu adevărat spre lauda acestei firme dintre cele mai fruntașe din Ardeal, căci n'a cruțat nici cheltuieli nici oboseală ca să-și satisfacă mușterii. Cele mai frumoase dormitoare sufragerii, camere singulare și saloane complete se înșiră una lângă alta, oferind un interesant spectacol. Totodată amintim aici și faptul că firma și-a edificat o mare fabrică nouă, în care să fac cele mai moderne și mai solide mobile. Din atelierul său de tapiserie ies cele mai fine garnituri englezești, cari în privința aceasta amulează cu produsele oricărei firme din Budapesta. Una dintre inovațiile, aproape fără pereche ale acestei firme e că, prelungă înțelegere aparte, furnizează mobila franco, în orice parte a Ardealului, instalându o în locuință, astfel că pentru orice pagube în decursul transportului e responsabilă firma și clientul nu trebuie să plătească nici cheltuieli de transport nici călăușire. După cât avem cunoștință, pentru a satisface clientela din provincie, fiind chemat unul dintre proprietarii firmei se prezintă bucuroși cu bogata sa colecție de desene și modele, pe care scriitorul acestor rânduri încă a avut fericirea să o vadă și să se convingă despre perfectele ei calități: Salutăm cu bucurie această rezistență întreprindere, a cărei însemnătate o poate proba mai ales marele ei cerc de cumpărători.

Dentist român în Arad.
VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.
Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanția până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

ECONOMIE.**Semne îngrijitoare.**

Pare-că o soartă blăstămată așa fel încurcă și întrețese întâmplările, ca să ne silească să golim păharul amărăciunii până în fund! Și tocmai noi Români trebuie să fim cei siluiți să înghițim, noi care și de altfel sântem atât de slabi și ne-organizați în linia atacului!

În vreme ce în tabăra celor cu politica în proșap, să vadă tăvăliri în noroi, și dezertarea perfidă a trei dintre cei mai neîmpăcați «tribuniști» de odinioară! — în același timp să ivesc arătări îngrijitoare și pe terenul economic!

Nu ne-am îndelețnicit niciodată să amestecăm în pornirile noastre economice, patimile politice de zi. Din potrivă, întotdeauna am învinuit pe conducătorii politice, că își nutresc lucrările economice din cloaca politice de zi.

Întotdeauna am mărturisit însă, și mărturisim și acum, credința, că mișcările economice au cel mai mare razim de dragoste de frate! Ori cetează cineva să spună, că mai ușor mă ajută, mai ușor mă întovărășesc cu un străin, decât cu fratele meu, ca să fac un lucru prin care să-mi înmulțesc și să-mi ajut și averea mea și averea tovarășului meu?

Cu toate acestea în vremea din urmă se ivesc și ici și colo porniri, care desprețuind acest adevăr mai luminos decât soarele, — năzuiesc să înfruptiască mișcări economice menite să izbescă și în acest adevăr, singurii razim și singura îndreptățire de a fi, așa cum este, a organizării economice a neamului nostru din Ungaria.

Primim vestea, că învățătorii români din comuna românească Vad, locul de naștere a mare-lui Augustin Bunca, alcătuiesc o însoțire de credit, ca filială a însoțirii: »Országos központi hitel-szövetkezet« din Budapesta — cu singurul scop mărturisit: să nimicească vechea bancă românească »Unirea« din Vad!

Și să nu uitați că satul Vad e locuit numai de Români! Nu e nici un străin în tot satul și nenorociților dascăli tot le trebuie bancă ungurească, bagseama ca să adeverească greu și îndesat, că »frate cu frate mai bine pot munci împreună« pentru binele lor și a țării.

În Lugoj ca și în Nădlac să fac împărecheri și »impăcări« cu bănci și cu societăți de consum. În Sălmar ca și pe la Bârgaue, aceleași împărecheri.

Între toate însă în locul întâiu credem că să înșiruie intrarea băncii »Ardeleana« din Orăștie întâiu nostru institut din comitatul Hunedoarel, în șirul acționarilor întreprinderii neașe. »Mezőgazdasági Iparfejlesztő és kereskedelmi részvénytársaság« din Déva, cu suma însemnată de 25 mii coroane.

În schimbui acestei sume, deși capitalul afacerii e de un milion cor., s'a asigurat »Ardelenei« un loc în Direcțiune și dreptul numirii prim-contabilului la noua afacere. Că aceste favoruri sânt pentru firmă și nu pentru cele 25 mii (față de un milion!) e limpede pentru oricine.

Înaintând pe această cărare, că mâne ne va fi dat să facem toți «o apă și'un pământ» spre marea bucurie a celor cu stegulețele »impăcării».

Între cât în mișcarea noastră economică să nutresc convingeri și vederi, care îndreptățesc și pasul celor din Vad și a celor cu »Ardeleana« în frunte, — să ni-se lămurească noua cotitură, ca să știm că unde și cum dorim să ajungem?!

Poate să se fi descoperit de cel chemați puncte noi de vedere, care de ar fi cunoscute și de noi, ne-ar lămbia și noue alte judecăți. Atunci însă va trebui se schimbăm, de sine priceput în binele

poporul, — întregă fața politice noastre economice.

În politica de zi cel puțin știm că sânt moderați, pe cari li știm ce vreau. Dar ce vor noi în îndrumători în politica noastră economică? Să ne-o spună lămurit.

Până când noi știm și vedem și simțim, că în politica economică a statului, tot atât de puțin ni-se recunoaște și ni-se îngăduie, ca și în politica propriu zisă, să ne validăm dreptul și datorințele de factori economici ai acestei țări;

Până când vedem și știm, că și așezămintele economice de stat, sânt puse în slujba politice de rasă;

Până când cetim și simțim prigonirile foilor noastre, și a instituțiilor noastre economice cu caracter românesc;

Până când din visteria statului nu să ajută nici înființarea, nici susținerea unui singur așezământ economic cu caracter românesc.

— Noi, cu modesta noastră judecată, nu putem înțelege și nu putem justifica nici un fel de tovarășie de felul celor amintite!

Recunoaștem și noi, că războiera și pe terenul economic, ne îngreună lupta și ne sleiește puterile, pe cari ni-le împiedecă și în desvoltare, — dar situația asta nu noi am creiat-o!

Știm și noi, că o muncă economică întovărășită, unde toți factorii au drepturi și îndatoriri egale puterilor și contribuțiilor ce le dau, ar fi munca cea mai roditoare pentru neam și pentru țară, pe care și noi o formăm și o susținem. Dar astfel de străduințe, întru cât să găsim îndreptățite, ceea-ce noi nu credem azi, în stările date, — nu să facem nici la întâmplare, nici sub veac! Nu dorim războiri cu nime. Vrem să se lămurească situația prin discuții chemate și la înălțimea întrebării din vorbă!

Căci să orbecăm și pe terenul economic, nu ne este îngăduit nici măcar un minut! Când fiecare vom lucra cum ne taie capul, fără să ținem seamă de interesele speciale noastre organizării la care am fost siluiți, — credem că facem un lucru foarte primejdios!

»Tovărășia«.

»Baza de mărfuri și proiecte din Budapesta«.

Budapesta, 17 Septembrie 1910.

Prețul mercatelor după 100 Hgr. a fost următorul:

Orta nouă	
De Tisa — — — — —	21 K. 30
Din comitatul Albel — —	20 » 60
De Pesta — — — — —	20 » 80
Bănățianesc — — — — —	20 » 70
De Bacica — — — — —	21 » 20
Secară de calitate I. — —	14 » 45
Orzul de nutreț, calitate I.	13 » 70
Ovăs de calitate I. — — —	16 » 55
Cucuruz — — — — —	11 » 35

BIBLIOGRAFII.

Va apare în zilele cele mai apropiate:

„La cărările vieții“

de Lucian Bo'caș,

un Volum elegant de vre-o 7 coale de tipar.

Prețul: 1 cor. 50 bani.

Se poate comanda dela Tipografia »Tribunei« sau dela autor în Budapesta, VII Zugló u. 16.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

Dr. Béla Szabó, avocat în Oravița caută

un candidat de avocat
cu praxă.

Ofertele sunt a se adresa lui direct.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eitz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

BORSZÉKI

Borszék perla apelor minerale, remediū neîntrecut contra boalei englezești și a anemiei. Ca beutură recoroitoare neîntrecută, între toate celelalte ape.

Kardos Miklós, reprezentant și vînzător en gros pentru — ARAD. — Telefon: 647
Se găsește la firma Daniel Lajos » 98
Dür Kocsárd » 130
Éles Armin » 44
Färber Lajos și fratele . . . » 311
Nagy Farkas » 263
Fejér Gyula » 75
Hoffmann Otto » 598
Crienfeld Ignätz și alți. De asemenea în orice cafenea și cârciumă mai bună.

PUBLICARE.

Reprezentanța comunei montane

Covășinț

a hotărît începerea

culesului general de vii

pe 6 Octombrie.

Aceasta se aduce la cunoștința păzitorilor de vii, precum și comercanților de vin, observăm, că fiind strugurii deplin desvoltăți și copti vinul de Covășinț este de o calitate escelentă și corespunde tuturor așteptărilor.

Cu stimă

Antistia comunei montane.

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

600,000 Coroane

poate câștiga ori și cine în 5 Octomvrie

când va fi tragerea obligațiunilor »Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület« dacă trimite 5 coroane ca prima rată a acestor obligațiuni. Aceste obligațiuni, lozuri le vindem în 30 rate lunare de câte 5 cor. Recomandăm, că fiește care să cumpere măcar numai 1 bucată și notăm, că după trimiterea 1-ei rate primește cumpărătorul Lista de rate, care conține seria și numărul obligațiunei și care îndreptățește pe cumpărător la proxima tragere. Comanda precum și rata primă, sunt a se trimite la adresa noastră până în 3 Octomvrie. Cu informațiuni servim bucuros.

Secția de lozuri:

Ústredná banka účasinný spolok
(Banca centrală soc. pe acții)
Budapesta, V., Sas-u. 24.

Pământuri de vânzare.

Am mai multe table de pământ, mai mici și mai mari, de vânzare pentru prețuri ieftine. Cei ce doresc deslușiri mai amănunție să se adreseze alăturind marcă de răspuns, lui **Johan Felber**, Novska, Slavonia.

Ministerul Finanțelor.

Direcțiunea Comptabilității Generale
a Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 63211.

18 August 1910.

Publicatiune.

A 32-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1894, împrumutul de Lei 120.000.000 se va efectua în ziua de 18 Sept. (1 Oct.) 1910, ora 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiunilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de Lei 941.000 în proporția următoare:

47 titluri de câte	5.000 Lei	235.000
112 » » »	2.500 »	280.000
284 » » »	1.000 »	284.000
284 » » »	500 »	142.000

727 titluri cu valoare nominală de Lei 941.000

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen.
a Statului și a Datoriei Publice.
D. Vbrovici.

Un candidat cu praxă

afă aplicarea în cancelaria subscrierului din 1 Octombrie 1910.

Dr. Ioan Pop, adv.
Alba-Iulia.

„Zlagneana” institut de credit și economii societate pe acții în Zlagna—Zalatna. :: :: ::

Nr. 343—1910 E.

P. T. Domnule !

În legătură cu noua emisiune de acții, care s'a făcut la institutul subsemnat, direcțiunea a decis ca să convertească și acțiunile vechi, anume cari poartă numărul de 1--1000 și derivă din emisiunea veche, de oarece acestea blanchete de acțiuni sunt gata, venim prin aceasta a ne adresa st. domni acționari și în general cătră acei st. domi sau on. corporațiuni, cari au în posesiune aceste acțiuni, ca în termen scurt posibil să-și trimită toți blanchetele de acții vechi cu cuponi cu tot la adresa: »Zlagneana« institut de credit și economii, societate pe acții Zalatna, (comitatul Alsófeher), în schimbul cărora, vor primi alte acții noi, cari sunt deopotrivă cu cele din a II-a emisiune. Acei domni acționari, cari eventual nu sunt în posesiunea acțiilor lor vechi, îi rugăm să ne comunice adresa unde le au deposite, ca astfel să ne adresăm direct cătră depositari spre a esopera convertirea. Asemenea institutele de bani, cari au acțiuni de-ale noastre, ca gaj, amanet sau depozit, sunt rugate a trimite blanchetele cu cuponi cu tot la adresa susnumită și în schimb subsemnata firmă le va restitui blanchetele cu cuponi de acții convertite. Acțiunile trimise prin poștă sau prezentate personal, vor rămânea 2—3 săptămâni la institut până se va termina lucrarea scripturistică împreună cu ele. — Amintim mai departe pentru acei domni acționari, cari sunt interesați și în II-a emisiune, ca pentru bunul mers al convertirii acțiilor vechi, acțiunile din a II-a emisiune, li-se va estrada numai după terminarea convertirii acțiunilor din I-a emisiune.

Din ședința direcțiunei ținută în 10 Septembrie st. n. 1910.

»Zlagneana«

institut de credit și economii societate pe acții.

In magazinul de mașini de cusut și biciclete
Kalmár Mihály
Cluj—Kolozsvár, Czertfőrd-u. 56.
se pot cumpăra orice mașini de cusut pentru gospodărie și industrie, deasemenea biciclete de pl. n. echipate, plătină lunar, în rate avantajoase.

JOHAN GENSTHALER
giuvaergiu și ciosornicar,
în Orăștie. Szászváros.
Filială în Szászsebes.
Vânzare de juvaere, de aur și argint și ceasornice pe lângă garanție și prețuri moderate. - Să fac orice reparaturi de juvaere și ceasornice de aur, repede precis și ieftin. — Serviciu conștiințios. :-

JOSEF JIKELI, Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 47. — Telefon Nr. 190.

neguțatorie p. articlii de sticlă, porcelan și metal; farfurii și bide înflorate, rame p. icoane, globuri și lămpi, oglinzi țigle de sticlă.

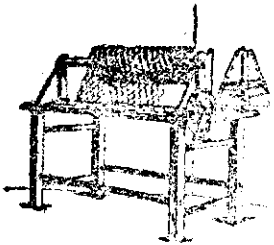
Recomandă scule bisericesti:
Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar și Candelabre. Ieftin de tot: **Candelabru aurit**, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43—
— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

Abonați și răspândiți în toate
părțile țării

TRIBUNA

unicul ziar politic național
român ce apare dimineața.

Cele mai ex-
celente instru-
mente pentru
săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile,
comunele, singuraticii: singuri pot
face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pen-
tru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.
Premiat la 6 expoziții.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

1909

29 August.

131148895
251885
77251054
33502731
11999924
15093086
3151121
5982028
705739
339798
111198895
—
30653875
59862902
481141923
12000000
26727618
3992572
297796400
2237648
714274
111198895
—
26474516
481141923

93231395	Rezerva metalică Aur	110343283
37917500	Trate Aur	45903000
	Argint și diverse monete	
	Portofoliu Român și Străin	
	*) Impr. pe ef. publice	14542900
	" " " " In cont cor.	15513595
	Efectele Capital. Social	
	Efectele fondului de rezervă	
	" " " amortizarea imob. și material	
	Imobile	
	Mobilier și Mașini de Imprimerie	
	Cheltueli de Administrațiune	
	Deposite libere	
	" " & provisoriu	
	Conturi de valori	
	Conturi diverse, Sold.	

1910.

21 August. 28 August.

152497618	156246283
3828884	321907
103467344	106776738
29952304	30058295
11999924	11999924
14720535	14720535
3107121	3107121
6001378	6001378
714018	714018
285481	295744
116800795	116109895
—	—
31050133	31915398
51093338	55028159
522972874	533295395
12000000	12000000
28421362	28421362
4248750	4248750
327052480	339721160
2341543	2341543
660091	755827
116800795	116109895
—	—
31447853	29696858
522972874	534395395

PASIV

Capital	
Fond de rezervă	
Fondul amortizării imobilelor și material	
Bilete de Bancă în circulațiune	
Profituri și pierderi	
Dobânzi și beneficii diverse	
Deposite de retras	
" " " & provisoriu	
Conturi diverse, sold	

Scomptul 5%. *) Dobânda 5 1/2%.

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă
— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

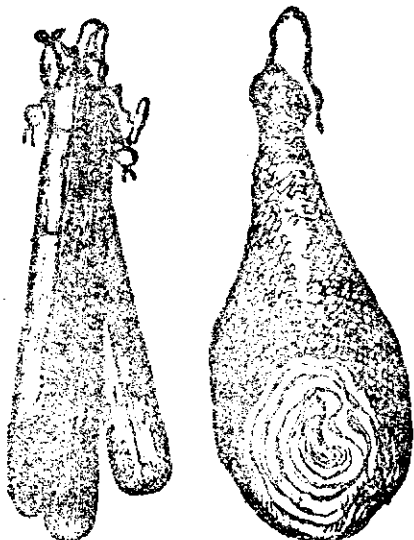
către fabrica de măcelărie și cârnățarie cu putere
electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLÓCKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser	—	—	Cârnaț șuncă	—	—	Galantin de mai	—	—
Crinolin	—	—	Rollui șuncă	—	—	Masaic	—	—
Extra	—	—	Rusesc	—	—	Picior umplut	—	—
Caș de carne	—	—	Rollut rusesc	—	—	Mortadella	—	—
Caș cu răș	—	—	Paranen	—	—	Gottha	—	—
Cârnați p. v.ători	—	—	Măieș rece	—	—	Mensel	—	—
Cârnați cu s. p. v.ănăt	—	—	Caș rece de măieș	—	—	Caș de limbă	—	—
Salamă de vavă	—	—	Pastete de mai	—	—	Sângerete cu slănină	—	—
Pastete de sânge	—	—	Rollui de pept	—	—	Limbă umplută	—	—
Caș de porc I	—	—	cu felurite umflături ș. a.	—	—	Rollui de carne	—	—
Caș de porc II	—	—	cu sânge, mai, limbă.	—	—	Galantiu de vițel	—	—
Cași de urechi	—	—	Tortă de carne	—	—	Pastete de ciuperci	—	—
Cartaboș negru	—	—	Cracovean	—	—	Pastete de mai de găscă	—	—

Comandele, atât cele din pro-
vință cât și cele din loc, se
execută prompt și în calitate
neexceptionabilă,

Recomandăm preparare pro-
pria, precum și șuncă de Cașovia
și Praga, carne fină, slănină
albă, afumată, ardeată, fiartă și
pentru unsoare și unsoare proas-
petă de porc.

Cârnuri proaspete, ș. a.
carne de vită, de vițel mare și
sugător zilnic carne de porc
și de miel dimineața dela orele
6—1 și d. a. dela, 3—8 1/2.

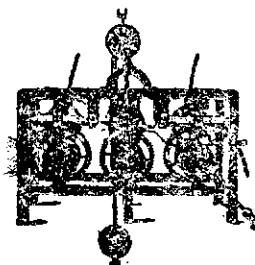
ILUSTRATE
cu motive românești,
vederi din Arad ș. a.
se pot căpăta la
LIBRĂRIA
TRIBUNEI
IN ARAD.

ATENȚIUNE.

Dacă târguiți din
articolele anunțate
în ziarul nostru,
vă rugăm ca la
comandă să amin-
tiți unde a-ți citit
aceste anunțuri. :-

Ceasornice de turn

pentru palate, case comu-
nale, fabrici, locuțe private
regulează și aranjază mai favorabil:

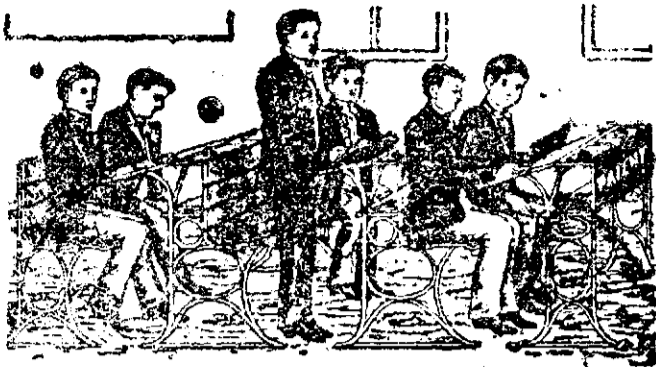

Müller János,

Succesorul lui Mayer Károly
dela prima aranjare cu vapor
a fabricii de oroloage din :

Budapesta, VII., Tökölly-ut 52.
— (Casa proprie). —

Cataloge și specificări de prețuri trimis gratis și franco.

Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
rează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

- Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. -

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

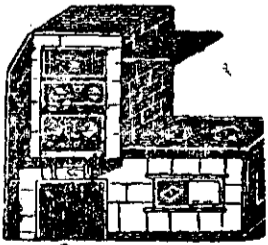
Schmerek E.

— Temesvár-Jószefváros, Bonház-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea mo-
toarelor cu benzin, gaz și uleiul brut, absorbitoare
de gaz, locomobile cu benzin și uleiul brut și Arta-
puri p. trierată. Bastimente cu benzin, pompe-motor.
Mașină de fabricat ghiță. Montări specialiste de
mori cu prețuri moderate, precum și reparări de
automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit
de articiii tehnici. Fitile magnetice. Unsoar. Material
de condensatiune. Arzătoare cu acetilen. Material
pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de
prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios
— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

Zinti János atelier de pic-
tura de sticlă
Budapest IV. Üllői út 72.
Imi tau îndrăzneala a strage aten-
țiunea on. publico asupra
meu de pictură de sticlă.
Ca specialist fac geamuri de biserică,
pictură de lux pe geamuri de biserică,
verande și autogeri.
Mai departe plumbul de lăcăț. Era-
vuri pe sticlă și rame de aramă, pre-
cum și alte obiecte în bransa scenă.

Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri
Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca
scări, coridoare, cerdacuri, grilaje,
căminuri, porți, ferării pentru portale
și clădiri, deasemenea repararea și
prefacerea caselor vertheimiane etc.

aranjament pentru - rțe de metal aranja-
măcelării și căsăpfi, mente pentru biserică
basreliefuri, strungă- m în execuție splendidă.

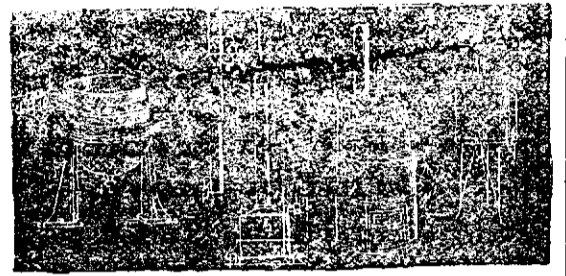
Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

ALBERT LINDENFELD

hărăgar, Hodmezővásárhely, Toldi-u. 4.

Se recomandă pentru orice lucrări în acest ram, atât noi
cât și reparaturi ca, cazane pentru fert rachiu, aran-
jamente pentru fabrici de spirt, căldări de spălat, turnă-
torie de alamă,
tigăi, paturi com-
pestre, pive și in-
stalații de apa-
ducte pe lângă
prețuri conven.

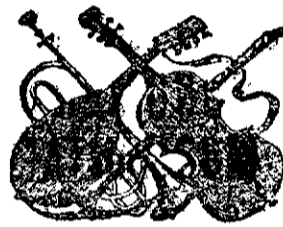
: Cumpăr aramă
nefolosibilă pen-
tru prețuri marl.

Babós Béla

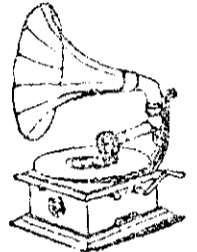
fabricant de instru-
mente muzicale în

Sibiu, (Nagyszeben) Piața-mică 24.

Unicul fabricant în Sibiu.

Cel mai ieftin și cel mai
bun depozit de cumpărat
pentru orice instrumente,
precum : violine, țitere,
clarinete, harmonice,
și tofelul de instrumente
de suflat din alamă, etc.

Cele mai bune și mai ieftine corzi de violine. Mare depozit de
Gramofoane în diferite mărimi, precum și Scala-Record.
Mare asortiment de plăci pentru gramofoane cu prețuri ieftine.
Comandele se eșepinesc prin trimiterea banilor înainte sau prin
rambursă. Reparaturile se execută artistic și cât se poate de prompt.

Primul atelier ardelen aranjat cu putere electrică pentru scobirea
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TARSA

sculptor și mă-
lestru pietrar.

Atelierul central al magazinei: Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate
proprie din : marmoră, labrador, granit,
menit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Biroul Central :

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Fondată în 1885.

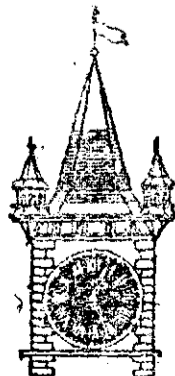
Fondată în 1885.

Peterka Lajos

fabrică de clasornice de turn, ang. cu contract de capit. Budapesta

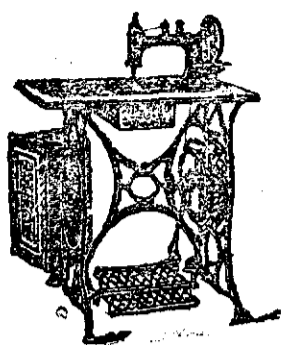
Budapesta IV., str. Bástya nr. 22.

— Právália : V., strada Váci nr. 57. —

Face pe lângă prețuri moderate și ga-
ranție de mai mulți ani clasornice
de turn, școli, castele și cazarme,
primește deasemenea și repararea lor.

Fiind chemat mă duc ori unde în
persoană, prospect face gratuit și trimite
porto-franco ori cui.

Mașini de cusut
și
gramofoane
cu plătire în rate.

Mare asortiment la:

Joan Kalenda

Oradea-mare — Nagyvárad

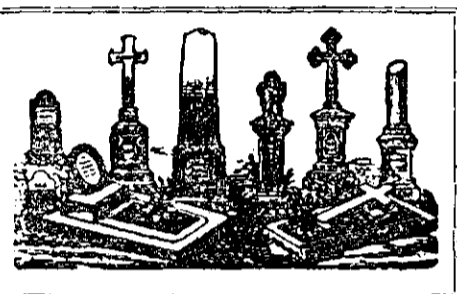
lângă biserica Holdaș. Telefon pentru întreg comitatul 245.

RIGHTER și ZEPENEU

BISERICA-ALBĂ
— Szászka-ut 112. —

pietrari

— VÂRȘET —
Ferencz József-tér 23.

Recomandăm on. pu-
blic din Vârșet și jur
cele mai moderne

**MONUMENTE
MORMÂNTE**

de granit negru șve-
dian, sienit, labra-
dor, marmoră albă de Ruschița, trachit pentru cripte

și pentru tot felul de zidiri.

Liferăm din pietrăria proprie tot felul de lucrări de bransa pietrăriei.
Depozit de pietri de hotare.

— Atelierul de fotografiat a lui —

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

— (Lângă farmacia lui Hintz). —

* * *
Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fo-
tografii, deasemenea acvarele, picturi în olei,
specialități pe pânze ori mătase cari prin spă-
lare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă
n'o confundați, Cluj—Kolozsvar, piața Mátyás
király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

LIMONATA KRISTÁLY

se poate purta în buzunar,
e cea mai lefină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod
purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru
turiști cu 12 porții 80 fileri. — Face bune servicii în
escursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în
orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu
orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește
— — — fabrica de limonată Kristály a lui — — —

KERTÉSZ ERNŐ

farmacist în SZABADKA, 103 Tr.

Internat nou în Lipova-Lippa.

Se atrage atențiunea onorațiilor părinți că în anul școlar
1910—11 se va deschide un internat de băieți în Lipova, cores-
punzător întru toate cerințelor moderne, a cărui supraveghiere
generală va fi încredințată directorului școalelor medii, iar supra-
veghierea învățământului, corpului profesorial, pecând a stării
sanitare va fi încredințată medicului orășănesc.

Din cauza lipsei de spațiu în anul întâi se va primi numai
un număr restrâns de elevi, din școala de comerț, civilă și primară
pe lângă taxe moderate.

Prospecțe trimite la cerere:

A Lippai Diák-Otthon Igazgatósága
Lippán.

PRIMA FABRICĂ LUGOJANĂ
DE CEMENT ȘI BETONIZARE
INTREPRINDERE PENTRU EDIFICĂRI

Knott József

Fabrica:
în drumul Buzlașului
în fața casei de vamă.

Cancelaria de zidire:
Telefon Nr. 119.

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei
mai buni de lucru din capitală și mă rog, că
precum până aci, așa și de aci înainte să fiu
cercetat cu toată încrederea. Primesc toate
lucrurile aparținătoare acestei branșe și susțin
o magazină bogată de ciment pentru țevii,
sârme, trepte de piatră, vâlăe, petrii
la hotare, sămănătoare, fundamente la
cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai
departe edificare și betonizare de poduri
mai mari și mai mici, conduceri de apă,
vaduri, padimentare de terase, provederea
pe din jos a pereților cu table de mozaic,
precum și cu table de ciment în diferite
culori.

Vinderea în mare și mic a cementului
de Portland și Roman.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc
și oferez garanție.

La dorință servesc bucuroși cu planuri și preeliminări de spese.